

इतिवृत्त

दि. 28.09.2020

प्रारूप किनारा क्षेत्र व्यवस्थापन आराखड्यांबाबत (CZMPs) आयोजित जनसुनावणी

सिंधुदुर्ग जिल्ह्याची प्रारूप किनारा क्षेत्र व्यवस्थापन आराखड्यावरील (CZMPs) जनसुनावणी गुरुवार दि. २८ सप्टेंबर २०२० रोजी सकाळी ११.०० वाजता नवीन जिल्हा नियोजन समिती सभागृह, जिल्हाधिकारी कार्यालय, सिंधुदुर्ग येथे घेण्यात आली.

जनसुनावणीस खालील अधिकारी उपस्थित होते :-

अ.क्र	अधिकारी /कर्मचारी / यांचे नांव	पदनाम	स्वाक्षरी
1	मा.श्रीम.के. मंजुलक्ष्मी,	जिल्हाधिकारी सिंधुदुर्ग	सहि XXX
2	डॉ. वाय. बी. सोनटक्के	सह संचालक (जप्रनि), म.प्र.नि. मंडळ (मुख्यालय), मुंबई.	सहि XXX
3	श्रीम.शुभांगी साठे	निवासी उपजिल्हाधिकारी,सिंधुदुर्ग	सहि XXX
4	श्री.जयकृष्ण फड	उपजिल्हाधिकारी, निवडणूक विभाग, सिंधुदुर्ग	सहि XXX
5	श्रीम.वैशाली राजमाने	उपविभागीय अधिकारी,कणकवली	सहि XXX
6	श्रीम.वंदना खरमाळे	उपविभागीय अधिकारी,कुडाळ	सहि XXX
7	श्री. सुशांत खांडेकर	उपविभागीय अधिकारी, सावंतवाडी	सहि XXX
8	डॉ.रूपेश महाले,	प्रकल्प अधिकारी,महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट ऑथोरिटी, पर्यावरण विभाग मुंबई	सहि XXX
9	श्री.रविंद्र आंधळे	प्रादेशिक अधिकारी, म.प्र.नि. मंडळ कोल्हापूर	सहि XXX
10	सौ. इंदिरा गायकवाड,	उप प्रादेशिक अधिकारी, म.प्र.नि. मंडळ, रत्नागिरी	सहि XXX

सदरील सुनावणीस वेबएक्स अॅपच्या माध्यमातून ऑनलाईन जनसुनावणीसाठी मा. खासदार श्री. विनायक राऊत, मा. आमदार श्री. दिपक केसरकर, मा. आमदार श्री. नितेश राणे, माजी आमदार श्री. राजन तेली व मा. आमदार श्री. वैभव नाईक हे प्रत्यक्ष उपस्थित होते. तसेच जिल्ह्यातील देवगड, मालवण, वेंगुर्ला, सावंतवाडी व कुडाळ या पंचायत समिती कार्यालय सभागृहातून संबंधित तालुक्यातील मा. लोक प्रतिनिधी व ग्रामस्थ ई-जनसुनावणीसाठी उपस्थित होते. त्याचबरोबर जिल्ह्यातील विविध विभागांचे अधिकारी जनसुनावणीसाठी प्रत्यक्ष उपस्थित होते.

जनसुनावणीचे प्रास्ताविक पुढीलप्रमाणे :-

सभेच्या सुरुवातीस मा. श्रीमती के. मंजुलक्ष्मी जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग यांनी सभेमध्ये जमलेल्या सर्व उपस्थित लोकप्रतिनिधी, पदाधिकारी, अधिकारी / कर्मचारी तसेच, सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील नागरिकांचे स्वागत केले तसेच, जिल्यातील पाच पंचायत समितीमध्ये ऑनलाईन पध्दतीने जनसुनावणी सुरु असून, सीआरझेड नोटीफिकेशनमध्ये काही शंका,

हरकती असल्यास किंवा सुचना असल्यास त्यावर तज्ञ लोकांशी चर्चा करून, त्यावर सकारात्मक उपाययोजनांचा विचार करून, सदर अहवाल पुढील कार्यवाहीसाठी केंद्र सरकारकडे पाठविण्यात येणार असल्याचे स्पष्ट केले.

श्रीमती इंदिरा गायकवाड, उप प्रादेशिक अधिकारी रत्नागिरी तथा जनसुनावणीच्या आयोजक यांनी जनसुनावणी प्रक्रिया मा. जिल्हाधिकारी यांच्या परवानगीने चालू केली. त्यांनी सांगितले की, केंद्रीय वने व पर्यावरण वातावरण बदल मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी दि. १८ जानेवारी २०१९ रोजी नवीन सीआरझेड अधिसूचना जाहीर केलेली आहे. त्या अनुषंगाने नॅशनल सेंटर फॉर सस्टेनेबल कोस्टल मॅनेजमेंट या संस्थेने सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील किनारपट्टी क्षेत्र व्यवस्थापन आराखडा २०१९ तयार केलेले आहे व सर्व जनतेच्या सूचना व हरकतीसाठी आमंत्रित करण्यासाठी महाराष्ट्र सागरी किनारा व्यवस्थापन प्राधिकरणाने दि. २२ जानेवारी २०२० रोजी संकेतस्थळावर प्रसिध्द केलेले आहे. सदर जनसुनावणी बाबतची जाहीरात दि. २९.०८.२०२० रोजी "इंडियन एक्सप्रेस" व "पुढारी" या दोन दैनिक वर्तमानपत्रांमध्ये प्रसिध्द करण्यात आलेली होती.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी यांनी उपस्थित असलेल्या सर्व लोकांचे स्वागत केले पर्यावरण, वन आणि हवामान बदल मंत्रालय, नवी दिल्ली अधिकृत संस्थेने सिंधुदुर्गचा प्रारूप किनारपट्टी क्षेत्र व्यवस्थापन आराखडा - २०१९ तयार केला आहे व चेन्नई स्थित National Institute for Sustainable Coastal Zone या संस्थेने नकाशा तयार केलेला आहे. तसेच, त्यावर स्थानिकांच्या सुचना व हरकती मागविण्यात आल्या होत्या, जेणेकरून नकाशामध्ये आवश्यक दुरुस्त्या केल्या जातील. तसेच, आजच्या सुनावणीत लोक सूचना आणि हरकती देऊ शकतात, सदर सुचनांवर योग्य ती चर्चा करून, शासन स्तरावर हरकतींचा योग्य तो निर्णय घेतला जाईल असे नमुद केले. महाराष्ट्राला लाभलेल्या ७२० कि.मी लांबीच्या सागरी किनारपट्टीच्या आणि किना-यालगत वास्तव्यास असणा-या नागरिकांच्या सुरक्षिततेच्या व विकासाच्या दृष्टिने सदर अधिसूचनेमध्ये काही प्रमाणात शिथिलता देण्याची तरतूद केल्याचे सांगून, किनारपट्टी क्षेत्र व्यवस्थापनाची उद्दिष्टे विशद केली व सभागृहा समोर अधिसूचनेतील तरतूदींच्या अनुषंगाने सादरीकरण केले.

त्यानंतर पुढील प्रमाणे चर्चा झाली.

मा.आ. श्री. वैभव नाईक :-

सीआरझेड विषय हा संवेदनशील असल्यामुळे जिल्ह्यातील नागरिकांच्या उपस्थितीत जनसुनावणी घेतली पाहिजे होती. परंतू, कोरोना संसर्गाच्या पार्श्वभूमीवर ब-याच नागरिकांना जनसुनावणीवेळी उपस्थित राहता आले नाही. त्यामुळे, आजच्या जनसुनावणीचे कामकाज तहकुब करून, काही कालावधीनंतर जनसुनावणी पुन्हा घेण्याची मागणी केली. तसेच, मालवण नगरपालिका सीआरझेड (२) मध्ये समाविष्ट केल्यामुळे अस्तित्वात असलेली अनेक वर्षांपासूनची घरे व क्षेत्रे सदर कायद्यान्वये बाधित होतील काय ? याबाबत नगरपालिकेकडे तक्रारी दिलेल्या आहेत, याबाबत सकारात्मक विचार केला पाहिजे. मालवण मधील सागरी अभयारण्य मधील स्थानिक लोक अनेक वर्षांपासून पारंपारिक पध्दतीने व्यवसाय करीत आहेत, याचा विचार केला गेला नाही. त्यामुळे, सिंधुदुर्ग किल्ल्याकडे जाणारा मार्गपण बंद होईल. सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये कमीत कमी १००० स्क्वे. फुट बांधकामाची परवानगी देण्याचे

अधिकार जिल्हास्तरावर जिल्हाधिकारी यांना किंवा सक्षम प्राधिकारी, उपविभागीय अधिकारी, महसूल यांना देण्यात यावेत. त्यामुळे, बांधकाम करणा-या लोकांना लोकाभिमुख योजनांचा, संजय गांधी घरकुल सारख्या योजनांचा लाभ होईल. सीआरझेड अधिसूचनेमध्ये समाविष्ट असलेल्या ५० मी. ते २०० मी. अंतराच्या नियमांची माहिती स्थानिकांना होणेकरिता, सदर अधिसूचनेचे मराठी भाषेमध्ये अनुवाद करून, त्याच्या प्रती स्थानिक ग्रामपंचायत अथवा महसूल कार्यालये यांचे मार्फत वितरीत कराव्यात.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

नागरिकांची विकास कामे लक्षात घेता, २०१९ चे अधिसूचनेमध्ये मोठ्याप्रमाणावर शिथिलता देण्यात आलेल्या आहेत. २०११ चे अधिसूचनेनुसार छोट्या - छोट्या बांधकामांना पर्यावरण विभाग, मंत्रालयाची परवानगीची आवश्यक होती. परंतू २०१९ चे अधिसूचनेनुसार ३०० स्क्वे. मी. पर्यंतची घरे आहेत, त्यांना पर्यावरण विभागाकडील परवानगीची आवश्यकता नाही. स्थानिक पातळीवरच अशा बांधकामांना परवानगी मिळणार असून, बांधकाम मंजूरीची प्रक्रिया अधिक सुलभ केलेली आहे. तसेच, बांधकाम दुरुस्ती तसेच, पुर्नबांधणीची परवानगी देखील स्थानिक पातळीवर देण्याची तरतूद करणेत आलेली आहे.

जुनी घरे:-

यापुर्वीची बांधकाम परवानगीची प्रक्रिया किचकट असल्यामुळे, अनेक बांधकामे विनापरवाना बांधण्यात आलेली आहेत, तरी, जानेवारी २०१९ च्या पुर्वीपासून अस्तित्वात असलेली बांधकामे नियमानुकूल होणार आहेत.

मा. आ. श्री. नितेश राणे :-

मुळातच ई-सुनावणी घेणे चुकीचे असून, तालुकानिहाय जनसुनावणी घेऊन लोकांच्या हरकती व सुचना विचारात घेणे आवश्यक होते. सिंधुदुर्ग जिल्हयासाठी लावलेले निकष चुकीचे आहेत. मालवण नगरपालिका सीआरझेड (२) मध्ये वर्गीकरण केलेले आहेत, तर देवगड नागरपालिका क्षेत्राचा समावेश सीआरझेड ३ (A) मध्ये आहे, तो सीआरझेड (२) मध्ये का करणेत आला नाही ? असे असेलतर देवगडचा विकास कसा होणार असा प्रश्न उपस्थित करून, सीआरझेड अधिसूचनेबाबत योग्य ती भूमिका घेतली नसल्याची खंत व्यक्त केली. तसेच, पुन्हा एकदा तालुकानिहाय जनसुनावणी घेतली पाहिजे व योग्य प्रकारे सदर अधिसूचनेची अंमलबजावणी न झाल्यास लोकांमध्ये प्रशासनाबाबत नाराजी पसरेल.

श्री. रणजीत देसाई :-

जिल्हयामध्ये टेली नेटवर्कच्या अनेक अडचणी आहेत. ज्यामुळे ई-लर्निंग, ऑनलाईन डीपीडीसी बैठक घेता येत नाही, तर आपण इतका संवेदनशील असलेल्या विषयावर ई-सुनावणी कशी घेता व त्याचे रेकॉर्डिंग कसे होणार याबाबत शंका व्यक्त केली.

श्री. नंदन वेंगुर्लेकर :-

ज्या चेन्नई स्थित कंपनीने नकाशा बनविण्याचे काम केले आहे, त्या कंपनीचे प्रतिनिधी उपस्थित आहेत काय? तसेच, उपस्थित अधिकारी / कर्मचारी यांनी सभागृहाला स्वतःची ओळख करून देण्याबाबतची मागणी केली.

मा. जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग :-

उपस्थित लोकप्रतिनिधी व स्थानिकांची वारंवार मागणी होत असल्याप्रमाणे जनसुनावणीच्या अनुषंगाने प्रत्यक्ष आणि ऑनलाईन पध्दतीने उपस्थित अधिका-यांनी सभागृहाला आपली ओळख करून द्यावी असे आदेशित केले.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

मा. जिल्हाधिकारी यांच्या सुचनेप्रमाणे श्री. महाले यांनी प्रत्यक्ष उपस्थित महाराष्ट्र कोस्टल झोन अॅथोरिटी व प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, रत्नागिरी तसेच, ऑनलाईन प्रणालीव्दारे चेन्नई स्थित एजन्सीचे तसेच, पर्यावरण तज्ञ डॉ. नरेंद्र टोके उपस्थित असल्याचे सभागृहाला सांगितले.

श्री. सदाशिव आळवे :-

महाराष्ट्र राज्यामधील एखाद्या प्रकल्पाचे काम, दुस-या राज्यातील कंपनीला देण्याचा राज्य व केंद्र सरकारला अधिकार काय ? असा प्रश्न उपस्थित केला तसेच, घटनेतील तरतूदीचा भंग झाल्याचे मत व्यक्त केले. इको सेन्सिटीव व सीआरझेडच्या अधिसुचनेबाबत आपले सल्लागार कोण अशी महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंटच्या अधिका-यांना विचारणा केली.

श्री. तुकाराम साईल :- सरपंच - पणदूर

ज्या संस्थेने सिंधुदुर्ग जिल्ह्याचा प्रारूप आराखडा तयार केलेला आहे, त्यांनी सदर आराखडा कशा प्रकारे तयार केला याबाबत स्पष्टीकरण मागितले. पणदूर गावामध्ये सर्व्हे करण्यासाठी कोणतेही सर्व्हेक्षण पथक अथवा समिती आली नाही. राष्ट्रीय महामार्गापासून ४ कि.मी. व राज्य महामार्गापासून २ कि.मी. वर पणदूर गाव असताना तसेच, कोणत्याही प्रकारचे इकोसेन्सिटिव्ह व राखीव वन क्षेत्र नसताना, पणदूर गावाचा समावेश सीआरझेड अधिसुचनेत करणेत आलेला आहे. सदर सर्व्हेक्षण करणा-या पथकानी, सर्व्हे करित असताना स्थानिक लोकांचे पंचनामे घेतलेत काय ? पाहणी करित असताना स्थानिक लोकांच्या हरकती नोंदवण्यात आल्या काय ? याबाबत पुराव्यासहित अहवाल सादर करण्याची मागणी केली.

श्री. अमित सामंत :-

चेन्नईवरून आलेले लोक मॉनिटरिंग करित आहेत. सर्व लोकप्रतिनिधींचे मुद्दे ऐकून घ्यावेत. सदर अधिसुचनेमध्ये स्थानिक लोकांना काहीप्रमाणात सवलती देण्यात आलेल्या आहेत. परंतू, स्थानिकांची व्याख्या नेमकी काय ? असा प्रश्न उपस्थित केला. उदा. परुळा यागावी पूर्वी ३२ वाड्या होत्या, परंतू आत त्या ठिकाणी ४ ग्रामपंचायती अस्तित्वात आहेत, त्यामुळे, जिल्ह्यातील प्रत्येक नागरिकाचा विचार स्थानिक म्हणून करण्यात यावा अशी मागणी केली.

काही ठिकाणी डोंगराळ भाग आहे, त्यामुळे, त्याठिकाणी स्थळपाहणी न करता, एरियल मॅपिंग व्दारे ठिकाण निश्चितीकरण केले असण्याची शक्यता आहे. जर, डोंगराळ भागात जाऊन, स्थळ पाहणी केली असेल तरी त्याचे पंचनामे केले आहेत काय ? डोंगराळ भाग असल्यामुळे, सारासर परिस्थितीचा विचार न करता, डोंगरावर सीआरझेड ची रेषा पडल्यामुळे, तेथील लोकांवर अन्याय झालेला आहे.

श्री. रणजीत देसाई :-

जिल्हा मुख्यालय ठिकाणी टेली नेटवर्क नाही. त्यामुळे, ई-जनसुनावणी घेत असताना स्पष्ट आवाज येत नसल्यामुळे, सदर आवाज यंत्रणा सदोष असल्याची हरकत घेतली. ज्या ठिकाणी खाडी व नदी नाही अशा भागांचा देखील समावेश प्रारूप आराखड्यामध्ये करण्यात आलेला असल्यामुळे, सदर आराखडा सदोष असल्याचे मत व्यक्त केले. प्रत्यक्षात सदर प्रारूप आराखडा तयार करित असताना, संबंधित जागेवर न जाता, लोकांच्या राहणीमानाचा, व्यवसायाचा व भौगोलिक परिस्थितीचा विचार न करता प्रारूप आराखडा तयार केला असल्याची खंत व्यक्त केली. बाधित क्षेत्रातील फक्त २ ते ३ % लोकच सदर ई-जनसुनावणीमध्ये सहभागी झालेले आहेत. त्यामुळे, भविष्यात जास्तीत- जास्त लोकांच्या हरकती घेण्याच्या दृष्टिकोनातून तालुका व जिल्हास्तरावर सुनावण्या आयोजित करण्याबाबत विनंती केली. आज ज्या-ज्या ठिकाणी ई-सुनावणी आयोजित करण्यात आली होती, त्या ठिकाणी कोरोना संक्रमणाच्या प्रादुर्भावामुळे हरकती नोंदविण्यात आलेल्या नाहीत, त्या पुन्हा एकदा कोरोना संकट टळल्यानंतर घेणेबाबत सुचित केले. तसेच, आजरोजी सादर केलेल्या हरकती या मराठीमध्ये नोंदविण्यात आलेल्या असून, त्याचे इंग्रजीमध्ये भाषांतर करून, शासनास्तरावर सादर केले जाणार असून, त्याची भाषांतरा नंतरची प्रत जिल्ह्यातील नागरिकांना उपलब्ध करून द्यावी. जेणेकरून, भविष्यात न्यायालयात दाद मागण्याची वेळ येऊ नये व आततायीपणा न करता, जनतेला विश्वासात घेऊन, प्रारूप आराखडा तयार करणेबाबत सुचित केले.

मा. जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग :-

उपस्थित पर्यावरण विभागाच्या अधिका-यांन सभेत उपस्थित असणा-या स्थानिक लोकांच्या / लोकप्रतिनिधींच्या प्रत्येक हरकतींना व सुचनांना एकत्रित उत्तर न देता, स्वतंत्रपणे प्रत्येक हरकतींचे व सुचनांचे उत्तर देऊन, त्यांच्या शंकाचे निरसन करण्यास सांगितले.

सोमनाथ टोमके :-

Environmental Protection Act 1986 नुसार CRZ अधिसूचना मांडण्यात आलेली असून यामध्ये प्रामुख्याने 03 त्रुटी असल्याचे मत नोंदविण्यात आले.

1) कोस्टल झोन मॅनेजमेंट प्लॅनचा गोंधळ-

1.सर्व कोस्टल स्टेटस व युनियन टेरिटोरिजनी वैज्ञानिक तत्वांच्या चौकटीत CZM प्लान तयार करून, पर्यावरण आणि वने मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचेकडे एका वर्षात दिला पाहिजे (सीआरझेड अधिसूचना १९९१ परिच्छेद ३ (१)(२))

२. सीआरझेड अधिसूचना २०११, परिच्छेद ५ (२) नुसार पर्यावरण व वन विभाग, मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी मान्यता दिलेल्या एजन्सीने NCSCM सह बनवावेत.

३. सीआरझेड-अधिसूचना २०१९ च्या अधीन राहून कोस्टल स्टेटस व युनियन टेरिटोरीस यांनी सदर प्लान रिव्हाईस किंवा अपडेट करावेत.

2) कोस्टल धोकादायक रेषा:-

वर्ल्ड बँकच्या सहाय्याने Integrated Coastal Zone Management Project अंतर्गत मे २०१० मध्ये सर्व्हे ऑफ इंडिया च्या मदतीने पर्यावरण व वन विभाग, मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचेमार्फत ४.५ वर्षात धोकादायक रेषा निश्चित करण्याचा करार झाला, परंतू, ७५९३० स्क्वे. कि.मी. पैकी फक्त २९३७ स्क्वेअर कि.मी.चे मॅपिंग २०१४ पर्यंत पूर्ण झाले.

सीआरझेड-अधिसुचना २०११ मधील परिच्छेद २ (३) व ५ (३) अन्वये धोकादायक रेषेचे सीमांकन वैज्ञानिक तत्वांवर पर्यावरण व वन तसेच, क्लायमेट चेंज विभाग, मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी SOI (Survey of India) च्या मदतीने केले पाहिजे.

सीआरझेड- अधिसुचना २०१९ मधील अनेकशर चार परिच्छेद २ अन्वये धोकादायक रेषेचे डिमार्केशन SOI (Survey of India) ने करण्याचे असून, त्याचा नकाशा एनसीएससीएम व कोस्टल राज्य यांच्याशी सामाईक शेअर करायाचे आहे.

२०१४ आयसीझेडएम-प्रकल्प मॅपिंग व डिमार्केशन ऑफ Hazard Line's अंतर्गत फक्त ३.८६% एवढेच मॅपिंगचे काम पूर्ण झाले आहे.

२०११ च्या सीआरझेड अधिसुचनेनुसार कोस्टल झोन मॅनेजमेंट आराखडा तयार केलेला असून, त्याला मान्यता मिळालेली आहे. सदर आराखड्यामध्ये २०१९ ची सीआरझेड अधिसुचना, जानेवारी २२.०१.२०२० रोजी प्रसिध्द झालेली आहे. त्या दोन्ही अधिसुचना एकत्रित करून, एचटीएल, एलटीएल, ईएसए, सीव्हीसीए, संबंधीची धोकादायक रेषा व सागर तटीय वापरासाठी असलेला झोन या संबंधीची माहिती राज्य सरकार व केंद्रशासित प्रदेशांनी अधिकृत व मान्यताप्राप्त संस्थेला द्यावयाची आहे.

3) मॉनिटरिंग स्टेशन्स:-

1. Coastal Environmental Engineering यांनी प्रसिध्द केलेल्या २०२० पर्यंतच्या analytical रिपोर्ट मध्ये स्पष्ट केलेले आहे की, Shore-line changes चे निरीक्षण ResourceSat-LISS-IV-5.8 द्वारे तिरुअनंतपुरम मधील फक्त पुन्थूरा, वलियथूरा व शांगुमूघम किना-यावर सन २००० ते २०१८ पर्यंत केले गेले आहे.
2. Shore-line Changes डाटा मिळवण्यासाठी Tide-Guage या उपकरणाने Sea-Level Rise व Sea-Level-Fluctuation चा डाटा कलेक्ट करावा लागतो, परंतू भारतीय सागरी किना-यावर असलेल्या २८ उपकरणांपैकी १७ Tide-Guage बंद व निष्क्रिय स्थितीत आहेत. ५ Tide-Guage सातत्याने ५-६ वर्षांचा Functional Gap दाखवते. राहिलेल्या ६ पैकी कलकत्ता येथील Tide-Guage १० वर्षांपासून गॅप दाखविते, सागर येथील Tide-Guage-Negative रिडिंग दाखविते व सध्या Non-Functional आहे. राहिले ४ पैकी, A-Kandla Zone (Gulf Region), D-Bangladesh (Deltaic Region) B- मुंबई (सन 1878 ते आजपर्यंत) व C - Cochin. फक्त B व C Tide - Guages योग्य रिडिंग देतात. (Report of 8th international conference on Asian & Pacific coast-2015-2016)
3. HFR यंत्रणेच्या बाबतीतही ICORN ची निष्क्रीयता दिसत असून, Current Science, Vol.116, no.3, 10 February 2019 च्या रिपोर्ट नुसार 10 HFR

पैकी 6 HFR पूर्व किनारपट्टीवर बसविलेले आहेत. 2 अंदाजाने निकोबार द्वीपसमूहावर असून, फक्त 2 पश्चिम किनारपट्टीवर Gulf-of-Khambat - Gujrat येथे उभारले आहे कोकण किनारपट्टीवर .Monitoring Stations स्थापित करण्याची मागणी सन 2000 पासून करण्यात आली असून, आजपर्यंत त्याची दखल घेतली नाही. ICORN ने High Frequency Radar नेटवर्क संदर्भात दि.24 व 25 जानेवारी 2019 रोजी Academic Work-shop घेतले होते त्यामध्ये 120 जणांनी भाग घेतला होता.

"आज याचा दुष्परिणाम संपूर्ण पश्चिम कोस्टल झोन भोगत असून, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथॉरिटीने वरील वैज्ञानिक यंत्रणेच्या निष्पत्तीबाबत CCZMA व MoEFCC यांच्याकडे गंभीरतेने हरकत नोंदवावी, अशी विनंती आहे".

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथॉरिटी :-

हरकतीबाबत आपले म्हणणे लेखी स्वरूपात देण्यास सांगितले व यावर शासनस्तरावर उचित निर्णय घेणे येईल असे सांगितले.

मा. खासदार श्री. विनायक राऊत :-

पर्यावरण सचिव यांचेशी बोलणे झाले असून, त्यांनी सदरची जनसुनावणी स्थगित करण्याचे आदेश दिले आहेत असे सांगितले. केंद्र सरकारच्या व राज्य सरकारच्या मागदर्शक सुचनांनुसार अधिसूचना तयार करावी व अधिसूचनेचे मराठी रूपांतर करावे. तसेच, लोकांच्या भावनांचा आदर करून, पुनःश्च फेर अभ्यास करून, जनसुनावणी लावण्यास व कोणत्याही परिस्थितीत लोकांच्या भावना दुखावून सीआरझेड लागू करणार नाही अशी ग्वाही देण्यास सांगितले आणि सीआरझेड अधिसूचनेची मराठी आवृत्ती व नकाशे गाव पातळीवर उपलब्ध करून देण्याची मागणी केली.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथॉरिटी :-

१) उपस्थित लोकांमार्फत तसेच, ऑनलाईन प्रणालीद्वारे जोडले गेलेल्या लोकप्रतिनिधी, पदाधिकारी व स्थानिक नागरिकांनी चेन्नईस्थित एजन्सीच्या कार्यप्रणालीवर हरकती घेतल्या आहेत, त्याअनुषंगाने National Centre for Sustainable Coastal Management ही संस्था केंद्रसरकारची प्राधिकृत संस्था असून, सदर संस्थेने अधिसूचनेतील मार्गदर्शक तत्वांचे पालन करूनच, आपला अहवाल सादर केल्याचे नमूद केले. तसेच, लेखी स्वरूपात मालवण येथील आचरा, देवबाग येथील सुचना व हरकती प्राप्त झाल्या असून, आमच्या गावाला सीआरझेड कसा लागू झाला ? तेथे विकास कामे होणार की नाही ? असे अनेक गैरसमज लोकांमध्ये पसरलेले असल्याचे सांगून, सीआरझेड अधिसूचना २०१९ मध्ये विकास कामे लक्षात घेता, शिथिलता देण्यात आल्याचे सांगितले. सुमारे १००० स्क्वे. फुटा पर्यंतच्या बांधकामांना यापूर्वी मंत्रालयातील पर्यावरण विभागाची मंजूरी घ्यावी लागत होती. परंतू, आता त्यांना बांधकामाची परवानगी ही स्थानिक पातळीवर मिळणार असल्याचे सांगितले. स्थानिक लोकांचा विचार करूनच हा निर्णय घेतला असल्याचे सांगितले.

२) यापुर्वी अस्तित्वात असलेल्या जुन्या घरांना परवानग्या घेणे अडचणीचे होते. त्यामुळे ज्या लोकांनी घर बांधकाम करताना परवानग्या घेतल्या नसतील तर, त्यांची घरे नियमानुकूल होणार आहेत.

३) खाडी पासून १०० मी. व नदी किना-यापासून ५० मी. अंतर आराखड्यामध्ये अंतर्भूत केले आहे.

उद्दिष्टे:-

अ. नैसर्गिक आपत्तीमध्ये नागरिकांचे संरक्षण करणे.

ब. किनारपट्टीचे सौंदर्य आबाधित राखणे.

क. समुद्र किना-यांना जोडणा-या कांदळवन अशा परिसंस्था आहेत, त्यांचे संरक्षण होणेसाठी लाटा जेथे पर्यंत पोहोचतात तेवढे क्षेत्र सीआरझेड म्हणून अधोरेखित केले आहे.

श्री. नंदन वेंगुर्लेकर:-

सीआरझेड जनसुनावणी निमित्त संबंधित विभागाचे अधिकारी व पर्यावरण तज्ञ आले होते व काही ऑनलाईन प्रणालीद्वारे उपस्थित होते, त्यांचा परिचय देण्यास सांगितले.

मा. जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग :-

वारंवार परिचय देण्याची मागणी होत असल्यामुळे, प्रत्यक्ष व ऑनलाईन प्रणालीद्वारे उपस्थित अधिकारी व तज्ञांनी आपली ओळख सभागृहाला करून देण्यास सांगितले.

श्री. रुपेश महाले प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

मा. जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग यांचे सुचनेनुसार, महाराष्ट्र कोस्टल झोन अॅथोरिटी, प्रदुषण नियंत्रण बोर्ड कार्यालय रत्नागिरी या कार्यालयाकडून अधिकारी उपलब्ध असून, ऑनलाईन प्रणालीद्वारे तज्ञ डॉ. नरेंद्र टोके उपस्थित असल्याचे सभागृहाच्या निदर्शनास आणून दिले.

श्री. रणजीत देसाई:- सदर सुनावणीला कोरोना संसर्गामुळे तसेच, नेटवर्क उपलब्ध नसल्यामुळे स्थानिकांना सहभागी होता आले नाही. तसेच, मा. खासदार साहेबांनी सुचविलेल्याप्रमाणे सदर जनसुनावणीच्या कामास स्थगिती देण्याची मागणी केली.

मा. जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग

मा. पर्यावरण सचिवांशी बोलणे झालेले आहे आणि सदर जनसुनावणी ही शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार ठरविण्यात आल्यामुळे, स्थगित करता येणार नाही, असे सांगितले.

श्री. तुकाराम साईल सरपंच - पणदूर :-

सीआरझेड अधिसूचनेचे मराठी अनुवाद करून, सदर अनुवादीत प्रती जिल्हयातील प्रत्येक ग्रामपंचायतींना पाठविण्याबाबत कळविले.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

सीझेडएमपी च्या अधिकृत संकेतस्थळावर प्रत उपलब्ध असून, आवश्यक असल्यास त्याची हार्ड कॉपी उपलब्ध करून दिली जाईल असे कळविले.

श्री. नंदन वेंगुर्लेकर:-

जिल्हास्तरीय कांदळवन संरक्षण व संवर्धन समितीची बैठक गेली २६ महिने झाली नसल्याचे सांगितले. त्याबाबत लेखी मागणी सुध्दा केल्याचे सांगितले. तसेच, सध्याच्या प्रारूप आराखड्याचे व अधिसूचनेचे मराठीकरण करून, जिल्ह्यातील सर्व ग्रामपंचायतीमध्ये त्या अनुवादित प्रती पाठवाव्यात. सदर आराखड्यामुळे सुमारे ४ लाख स्थानिक लोक बाधित होणार आहेत, तरी त्यांचा विचार केला गेला नसल्याचे त्यांनी सांगितले.

मा. जिल्हाधिकारी :-

काही तांत्रिक व अपिरहार्य कारणांमुळे चालू असलेली ऑनलाईन जनसुनावणी ही काही काळापूरती स्थगित करून, दुपारी २.०० वा. नंतर ऑनलाईन सुनावणी केली जाईल असे सांगितले. तोपर्यंत ऑफलाईन पध्दतीने उपस्थितांनी त्यांच्या हरकती व सुचना मांडण्याचे आवाहन केले.

श्री. रणजीत देसाई:-

मा. जिल्हाधिकारी यांनी सदर सुनावणीचे काम काही तांत्रिक कारणांमुळे फक्त ऑफ लाईन आता होणार व दुपार नंतर ऑनलाईन होणार असे सांगितल्यामुळे, अचानक ऑफलाईन व ऑनलाईन का करता असा प्रश्न उपस्थित करत जनसुनावणीवर बहिष्कार टाकला व सभागृहाच्या बाहेर पडले.

श्री. सोमनाथ टोमके :-

"CRZ NOTIFICATION should be under the Framework of CZM-PLAN'S' याला अनन्यसाधारण महत्व असून Sea-Level Rise, Sea-Level-Fluctuation, Shore-line Changes यांच्या निश्चित कालक्रमाचे मोजमाप व देखरेख Monitoring Stations च्या माध्यमातून करून HTL, LTL व Hazard Line's सीमांकन वैज्ञानिक त्वांच्या चौकटीत केले पाहिजे.

परंतु MoES चे सचिव शैलेश नायक यांच्या कमिटीने सदर वैज्ञानिक बाब गांभीर्याने घेतली नाही. तसेच Hazard Line's चे सीमांकन MoEFCC यांच्या मार्गदर्शनाखाली Sol व NCSCM यांनी Tide-Guage's व Monitoring Stations च्या माध्यमातून न केल्याने, तथाकथित CZM-Plan's च्या आधारे, MCZMA यांनी CRZ -Clearance, IMP's व NDZ मधील Activities regulate करणे, प्रपोजल्स स्विकारणे, मंजूर करणे, मुल्यांकन करणे अथवा नियंत्रण ठेवणे व CRZ-Notification ची अंमलबजावणी करण्याचे अधिकार अपूर्ण आहेत.

- 1) मार्गदर्शक तत्वे ही तात्पुरत्या स्वरूपाची असून त्यांना, वैधानिक व संविधानिक आधार नाही व ती CZMP ला बंधनकारक नाहीत. त्यामुळे मार्गदर्शक तत्वांच्या अंमलबजावणीसाठी आर्टिकल 226 अन्वये Writ Petition द्वारे न्याय हक्काची मागणी करता येत नाही. म्हणूनच Hazard Line's डिमार्केशन हे CRZ-Notification चा मूळ गाभा असल्याने त्याचा उल्लेख CRZ-Notification - 2019 Annexure IV 2. मध्ये न करता तो CRZ-Notification प्रमाणे 2011, परिच्छेद 1.0 (iii) मध्येच अधोरेधित करावा.

- 2) Shore-line Changes is an Important Parameter for 'Hazard line' preparation. परंतु Shore-line Changes व Sea-Level-Fluctuation चे मोजमाप करणा या-Tide-Guage's व Monitoring Stations ची उभारणी कोकण कोस्टल झोन मध्ये सन 2000 पासून आजपर्यंत मागणी करून सुध्दा प्रत्यक्षात उभारली नाहीत. (IGI Report दि. 06.11.2017 on 'Geomorphology on Konkan & Goa; New Delhi). आणि म्हणूनच किना-यावरती राहणारे नागरिक असुरक्षित व क्षतिग्रस्त असणार नाहीत, हे आपले परिच्छेद IV.2 मधील विधान चुकीचे असून आम्हाला मान्य नाही.
- 3) महोदय, शैलेश नायक कमिटीने, 'सिआरझेड I, व II मध्ये सुधारणा सुचविण्याऐवजी प्रामुख्याने सिआरझेड III (NDZ area) ची तोंड-मरोड करण्यावर भर दिला आहे. सदर relaxation दि. 28.12.2018 रोजी Union Cabinet ने मंजूर केले आहे. कळीचा मुद्दा हा आहे की - HTL पासून 200 मिटर म्हणजेच वरील क्षेत्रापर्यंत म्हणजेच CRZ-III (I) No-Development -Zone मध्ये कोणताही शास्त्रीय आधार न घेता शिथिलता आणणे व कोणताही Scientific approach न घेता त्याचे अंमलबजावणी करणे हा एकमेव उद्देश CRZ-2019 च्या ड्राफ्ट मध्ये दिसून येत आहे. त्यासाठीच MCZMA ला प्राधिकृत करण्यात आले आहे.
- 4) महोदय, MoES चे सचिव श्री. शैलेश नायक यांच्या अध्यक्षेखाली शैलेश नायक कमिटीची स्थापना जुन 2014 मध्ये झाली असून CRZ-2011 Notification Relaxation रिपोर्ट कमिटीकडून January 2015 रोजी कॅबिनेट ला सबमिट झाला व दि. 28 December, 2018 रोजी Cabinet ने तो मंजूर केला, ज्यामध्ये CRZ-II ने वाढीव FSI, व CRZ-III ने NDZ Relaxation व्यतिरिक्त कोणत्याही सुचना व मुद्दा नाही. Population Density 2161 प्रत्येक sq km पेक्षा जास्त असल्यास NDZ, HTL पासून 50 मी. व Population Density below 2161 Sq.km is same as CRZ-2011 Notification आहे. Which is only a Copy & Paste of CRZ-2011 notification.
- 5) CRZ नोटिफिकेशन 2011 व CRZ नोटिफिकेशन ड्राफ्ट 2019 मध्ये वळोवेळी नोंदविलेल्या वैज्ञानिक तत्वांवर शैलेश नायक कमिटीने गंभीरपणे विचार केला नसून, 2017 रोजी प्रसिध्द झालेल्या Indian Institute Of Geomorphology चा अहवाल व NCSCM चा IMP's व ESA's वरील गाईडलाइन्स चा अभ्यास केला नाही आणि त्यामुळे Land-Use-Zone मध्ये सुध्दा मच्छीमारांना प्रतिबंधित होते. Land-Use-Zone चा फिशरमन-अॅक्टिव्हिटींसाठी वापर करण्यावर निर्बंध आले आहेत. महोदय, Integrated Management Plan तयार करण्यासाठी Sea-Shore Line व Hazard Line's च्या सीमारेषा पक्क्या केल्या पाहिजेत, तरच त्या सीमारेषेच्या आधारे Cadastral Map's चे आरेखन NCSCM यांच्या सूचनेनुसार स्थानिक स्वराज्य संस्था व एजन्सी'स approved by MCZMA यांच्यातर्फे केली जाते. म्हणजेच 7/12 नोंदीसह मच्छीमारांच्या मालकी क्षेत्राचा नकाशा तयार होतो. त्यांची नोंद IMP's मध्ये होऊन मच्छीमारांच्या मालकी क्षेत्राचा नकाशा तयार होतो. त्याची नोंद त्यामध्ये होऊन मच्छीमारांच्या व्यथेची दखल घेतली जाते.
- 6) आणि म्हणूनच, शैलेश नायक कमिटीने प्रस्तुत केलेला काल्पनिक LTL, HTL व Hazard Line च्या आधारे CRZ-IA, CRZ-IB, CRZ-II, CRZ-III व CRZ-IV

चा इाफ्ट CRZ-NOTIFICATION 2019 ही बाधित झालेली असल्याने,सुधारित नोटीफीकेशन हे रद्द बादल करावे व CRZ NOTIFICATION 2011 मध्ये IMP's व CVCA's व्यतिरिक्त कोणताही बदल करु नये ही विनंती.

मुद्दा क्र.(II)-

सजीव सृष्टी व भोवतालची परिस्थिती यांच्या परस्पर संबंधाचे शास्त्र म्हणजेच ESA's ,CRZ-I ज्यामध्ये Biodiversity, Mangroves Buffer व Turtle-nestling ground चे पालन होते.ज्याला गंभीर असुरक्षित किनारपट्टी क्षेत्र (CVCA's) म्हणून संबोधले जाते.

1. NCSCM ने, या क्षेत्रामध्ये Shore-line सीमांकित न केल्याने या क्षेत्राचा IMP's अद्ययावत नाही. त्यामुळे CRZ-I B- The Intertidal 5.1.2(xvi) नूसार Weather Radar, Monitoring Stations, Ocean Observation Platforms like HFR (High Frequency Radar), Movement & Associated activities regarding Dangers of Natural Hazards like 'Surface Rip Currents, Riptide Currents & Undertow Currents यांचे मोजमाप व देखरेख करणारी वैज्ञानिक उपकरणे उभारली नाहीत किंवा त्यांची देखभाल केलेली नाही.

2. संपूर्ण कोकण किनारपट्टीवर अत्यंत धोकादायक व जिवघेण्या नैसर्गिक रिप-करंट,रिपटाईड-करंट व अंडरटो-करंट चा धोका असून, आजपर्यंत अनेक पर्यटकांचे व नागरिकांचे प्राण त्याने घेतलेले आहेत. परंतू आजपर्यंत एकही संस्थेने,राजकीय पक्षाने अथवा कोणत्याही नागरिकाने NCSCM किंवा MCZMA यांच्याकडे हरकत नोंदवून दाद मागितली नाही, किंवा कोकण किनारपट्टीवर स्थापित करण्याची मागणी केली नाही हे दुर्दैव आहे. CVCA's अंतर्गत IMP's मध्ये NCSCM यांनी MoEs च्या मदतीने, ICORN व्दारे Surface Rip Currents व Tidal Currents वर देखरेख ठेवण्यासाठी पश्चिम किनारपट्टीवर High Frequency Radar यंत्रणेचे नेटवर्क स्थापित करावे अशी माझी MCZMA कडे विनंती आहे.

3. CZMA अॅथॉरिटी ला सूचवू इच्छितो की, कोणत्याही परिस्थितीत HTL पासून 500 mtr. अंतरापर्यंत Silica Sand चे उत्खनन व अॅक्टीव्ह सॅंड मध्ये बदल करण्याची परवानगी देऊ नये.

महोदय, भारतीय जनता पक्ष जिल्हा-सिंधुदुर्ग यांच्या सूचनेनुसार व पक्षाच्या वतीने आज वरीलप्रमाणे CRZ-NOTIFICATION-2019 वर संक्षिप्तपणे ऑनलाईन सूचना व हरकती मांडल्या असून योग्य सूचना व हरकतींचा आदर आपल्याकडून केला जावा अशी विनंती.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथॉरिटी :-

म्हणणे लेखी स्वरूपात देण्यास सांगून, शासनस्तरावर त्यावर चर्चा करणेत येईल व उचित निर्णय घेता येईल असे सांगितले. त्याप्रमाणे श्री. सोमनाथ टोमके यांनी लेखी निवेदन सादर केले.

श्री. प्रसाद वालावलकर:-

श्री. वालावलकर यांचे गाव देवबाग असून, त्यांचे मिळकतीचा सर्व्हे क्रमांक ६१ असल्याचे नमूद केले, तसेच, सीझेडएमपी च्या ड्राफ्ट मध्ये सी वॉल व हाय टाईड लाईन एकाच लेवलला दाखविले आहेत, परंतू सदरचा प्लॉटच्या पश्चिमेला सी वॉल आणि हाय टाईड लाईन असून, ती प्लॉटच्या पुर्वेला दाखवली आहे. त्यामुळे संपुर्ण प्लॉट हा सीआरझेड ३ (ब) मध्ये न येता, सीआरझेड १ (ब) मध्ये, त्यांचे मिळकतीचे संपुर्ण क्षेत्र सदर ड्राफ्ट प्रमाणे बाधित होते. त्यामुळे, तेथे कोणत्याही प्रकारचे बांधकाम किंवा काहीच करता येत नाही. सदर ड्राफ्ट तयार करताना तेथील ग्राऊंड लेव्हल विचार केलेला नाही. सध्या जरी साईटवर जाऊन पाहणी केली तर, सत्य परिस्थिती लक्षात येईल. ज्या ठिकाणी सी वॉल दाखविण्यात आलेली आहे, त्याठिकाणी सध्या मालवण-देवबाग रस्ता अस्तित्वात आहे, तेथे सी वॉल नाही, ती पश्चिमेला आहे व रस्ता पुर्वेला आहे. सीझेडएमपी यांनी जो ड्राफ्ट बनविला आहे, त्यामध्ये रस्त्याच्या जागी सी वॉल दाखवलेला आहे व त्या ठिकाणी माझा प्लॉट दर्शविला गेल्यामुळे, सदरचा प्लॉट सीआरझेड १ (ब) Intertidal Zone मध्ये येत असल्यामुळे, मी त्या ठिकाणी कोणत्याच प्रकारचे बांधकाम करू शकत नाही. तसेच, आजुबाजूला बरीचशी घरे आहेत. जर जागेवर जाऊन पाहणी केली तर, सत्यता लक्षात येईल. तसेच, भूमीअभिलेख विभागाकडे जो मॅप आहे, त्यामध्ये सी वॉल दिसत नाही. बंदर विभागाने, धुपप्रतिबंधक बंधारा (सी वॉल) बांधण्या संदर्भात जी कागदपत्रे जोडलेली आहेत, त्यामध्ये स्पष्ट म्हटले आहे की, सदरचे बांधकाम श्री. वालावलकर यांचे जमिनीमध्ये न करता बंधारा सरकारी जागेतच बांधलेला आहे. त्यामुळे माझ्या जागेत चुकीच्या पध्दतीने शेरा पडलेला आहे. त्यामुळे, जागेवरची पाहणी न करता, सदरचा ड्राफ्ट अंतिम झाला तर, अनेक अडचणी निर्माण होऊ शकतात व त्याचा फटका माझ्यासह इतर स्थानिकांना होईल, त्यामुळे, जागेवर जाऊन सत्यता पडताळणीकेल्यानंतरच अंतिम निर्णय घेण्याबाबत विनंती केली.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

याबाबत आपले लेखी म्हणणे द्या, त्यानंतर चेन्नई स्थित एजन्सी व शासनस्तरावर आपले हरकतीचा विचार करून, शासनस्तरावर पुन्हा एकदा पाहणी करून, हाय टाईड लाईन कोठे व कशा प्रकारे दाखवलेली आहे, याची तपासणी करून, काही चुका आढळल्यातर, निश्चितच दुरुस्त केल्या जातील असे कळविले.

श्री. प्रसाद वालावलकर:-

ड्राफ्ट मध्ये ज्या सी वॉलच्या किंवा रस्त्याच्या साईन्स दाखविल्या गेल्या आहेत, त्या स्केलच्या प्रमाणात दाखवल्या गेल्या आहेत काय ? अशी विचारणा केली.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

होय, सी वॉल व रस्त्याच्या साईन्स स्केलच्या समप्रमाणात दाखविण्यात आल्या आहेत.

श्री. प्रसाद वालावलकर:-

टुरिझम प्लान जर, सीआरझेड मध्ये अंतर्भूत केला गेला तर, स्थानिकांना पर्यटन व्यवसायातून नक्कीच फायदा मिळेल अशी सुचना केली.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

सध्याच्या अधिसुचनेमध्ये पर्यटनबाबत ब-याचशा शिथिलता देण्यात आलेल्या आहेत. स्थानिक लोकांच्या उपजिविकेचे साधन म्हणून होम स्टे तसेच, तात्पुरत्या स्वरूपाच्या पर्यटन सुविधा म्हणून बिच सॅक्स, पदपाथ, चेंजिंग रुम आशा सोई-सुविधा अनुज्ञेय करण्यात आलेल्या आहेत असे सांगितले.

श्री. प्रसाद वालावलकर:- सीझेडएमपी ड्राफ्ट मध्ये थोड्या सुधारणा कराव्यात.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-
आपल्या हरकती व सुचना लेखी स्वरूपात देण्याबाबत कळविले.

श्री. प्रसाद वालावलकर:-

सर्व्हेक्षण करतेवेळी स्थानिकांना बोलावून त्यांचे म्हणणे ऐकून घेतले पाहिजे, एकतर्फी सर्व्हेक्षण होता कामा नये असे सुचविले.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-
नक्कीच स्थानिकांना बोलावून त्यांच्या हरकती व सुचना विचारात घेतल्या जातील.

श्री. दिनानाथ वेरणेकर :-

उभादांडा, ता. वेंगुर्ला येथील रहिवाशी असून, माझी जमीन समुद्र किना-याला लागून असून, जमिनीच्या पश्चिमेला एमटीडीसीची जागा आहे. नवीन, सीआरझेड अधिसुचनेप्रमाणे जुन्या घरांना नियमानुकूल करण्यासाठी किती वर्षापूर्वीच्या घरांना नियमानुकूल करण्यासाठी परवानगी मिळणार आहे ? अशी विचारणा केली.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

दिनांक ६ जानेवारी २०११ च्या अधिसुचनेनुसार ज्या लोकांनी बांधकाम परवानगी घेतलेल्या नाहीत, अशा बांधकामांना दिनांक १८ जानेवारी २०१९ च्या अधिसुचनेप्रमाणे २०१९ पूर्वीच्या विना परवाना बांधकामांना नियमानुकूल करण्यात येणार आहे.

श्री. दिनानाथ वेरणेकर :-

आम्ही सिंधुदुर्गचे भुमीपुत्र आहोत, आम्हाला सीआरझेड अधिसुचना व अद्ययावत नकाशा बाबत माहिती मिळाली पाहिजे. तरी, ५० मी., १०० मी., २०० मी. रेखांकित असलेले नकाशे भुमी अभिलेख कार्यालयात उपलब्ध करून दिले पाहिजे. भुमी अभिलेख कार्यालयात फक्त सर्व्हे क्रमांकानुसार नकाशे मिळतात, त्यामध्ये पोट हिश्याचा उल्लेख केलेला नसतो. आपले नकाशे पाहिले असता, पोट हिश्याचा उल्लेख केलेला नाही, कोकणातल्या लोकांकडे पश्चिम महाराष्ट्रासारखे मोठे प्लॉट नाहीत. इकडच्या जमिनी पोटहिश्यामध्ये विभागल्या गेल्या आहेत. त्यामुळे, सदर नकाशांवर पोटहिश्याची नोंद घेणेबाबत कळविले. तसेच, आमच्या मिळकतीच्या पश्चिमेला एमटीडीसीचे प्रकल्प सुरु आहेत आणि सदरचा भाग टुरिझम झोन म्हणून घोषित करण्यात आला आहे तरी, आम्हाला देखील त्याझोन मध्ये समाविष्ट करून घेतल्यास आम्हाला देखील पर्यटनाचे लाभ मिळतील अशी विनंती केली.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

आपल्या सुचना आम्हाला लेखी स्वरूपात द्या, त्यावर आम्हा शासन स्तरावर चर्चा करून, मक्कीच योग्य ती कार्यवाही करू असे सांगितले.

श्री. वसंत तांडेल - अध्यक्ष मच्छीमार संघटना :-

१. सीआरझेड २०११ मध्ये मासेमारी समुदायासाठी फायदेशीर तरतुदी आहेत, त्या तशाच ठेवाव्यात,
२. मासेमारी समुदायाचे प्रतिनिधीत्व कायम ठेवावेत.
३. मासेमारी समुदायाच्या हिताच्या व कल्याणकारी ज्या काही योजना असतील त्यामध्ये चर्चा करण्यासाठी मच्छीमारी समुदायाच्या प्रतिनिधींना बोलवावे.
४. मच्छीमारांची घरे अधिकृत करण्यासाठी नियमानुसार परवानगी द्यावी.
५. २०१९ च्या सीआरझेड अधिसूचनेनुसार मालवण, देवगड, वैगुर्ला हे तालुके बाधित आहेत, त्यापैकी मालवण व वैगुर्ला अतिसंवेदनशील तालुके असून, मालवण तालुक्यातील तारकर्ली व देवबाग तसेच, वैगुर्ला तालुक्यातील नवाबाग व गिरपवाडी हे भाग खुप संवेदनशील आहेत. काही भागात एका बाजूला समुद्र व एका बाजूला खाडी आणि मध्ये लोकांची वस्ती अशी परिस्थिती आहे. सीआरझेड अधिसूचनेनुसार ५० मी., १०० मी., २०० मी. चे अंतर गृहित धरलेले आहे, परंतु काही ठिकाणी ही वस्ती ५० मी. पेक्षा ही आतल्या बाजूला आहे. त्या लोकांना नवीन बांधकाम व दुरुस्ती करताना फार मोठ्या अडचणीचा सामना करावा लागत आहे. पुर्वी बांधकामासाठी ग्रामपंचायत स्तरावर परवानगी मिळत होत्या, परंतु आता मिळत नसल्यामुळे फार मोठ्या प्रमाणावर मच्छीमार बांधवांना अडचणी उद्भवत आहेत. मुळातच मच्छीमार बांधवांना जमिनी कमी प्रमाणात आहेत व वस्ती विरळ आहे. काही कुटूंबांमध्ये लग्नानामुळे किंवा इतर कारणांमुळे वेगळे राहण्यास अडचणी निर्माण होतात. नवीन बांधकाम करताच येत नाही. त्यादृष्टिने सुध्दा सकारात्मक विचार केला पाहिजे. त्यांचेवर विस्थापित होण्याची वेळ येऊ देवू नये अशी विनंती केली.
६. अधिसूचनेच्या मराठी अनुवादाची प्रत उपलब्ध करून देण्याबाबत विनंती केली.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

ना विकास क्षेत्रामध्ये बांधकामचा जो मुद्दा आहे, त्या अनुषंगाने नवीन अधिसूचनेमध्ये बांधकाम परवाने जे आहेत, त्यांना स्थानिक पातळीवरच परवानगी देण्याची तरतूद नमूद केलेली आहे. मच्छीमारांची जी घरे आहेत, ती होमस्टे मध्ये रुपांतर करून, उत्पन्नाचे नवीन साधन तयार होऊ शकेल अशी तरतूद आहे. आणि जुन्या घरांना नियमानुकूल करण्याची तरतूद केलेली आहे. एमसीझेडएमए च्या संकेत स्थळावर मराठी अनुवादाची प्रत उपलब्ध आहे, आवश्यक आसल्यास त्याची हार्ड कॉपी आपल्याला उपलब्ध करून दिली जाईल असे सांगितले.

श्री. जावडेकर - मुख्याधिकारी, मालवण

१. देवगड नगरपालिका क्षेत्राबाबत विचार करावयाचा झाल्या त्याचे भौगोलिक क्षेत्रफळ ३१ स्क्वे. कि.मी. आहे. त्याचा सर्व भाग सीआरझेड ३ (A) मध्ये समाविष्ट करण्यात आला आहे तो, सीआरझेड (२) मध्ये समाविष्ट करण्यात यावा.

२. देवगड नगरपंचायत हद्दीमध्ये कांदळवन क्षेत्र नाही.

३. मालवण नगरपालिका क्षेत्राबाबत -

नाविकास क्षेत्रामध्ये हाय टाईड लाईन पासून २०० मी. अंतर राखीव ठेवण्यात आलेले आहे. त्यामुळे पर्यटन सोईसुविधा, पारंपारिक कोळीवाडा, मच्छिमार वसाहती यांचेवर परिणाम होऊ नये, कारण या वसाहती मुळातच ५० मी. अंतराच्या आत आहेत, त्यामुळे, यांचेवर विस्थापीत होणेची वेळ येऊ देऊ नये.

४. सागरी अभयारण्य १९८७ रोजी घोषित करण्यात आले आहे. त्यामुळे, त्या क्षेत्रात कोणत्या गोष्टी कराव्यात किंवा कोणत्या गोष्टी करू नयेत या गोष्टी अधिसूचनेमध्ये समाविष्ट करणेबाबत सुचविले.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

सदरच्या मुद्द्याबाबत लेखी म्हणणे देऊन, शासनस्तरावर चर्चा व योग्य ती कार्यवाही करून, निर्णय घेणेत येईल असे सांगितले.

श्री. भादुले - मत्स्यव्यवसाय अधिकारी :-

सन २०१९ च्या अधिसूचनेमध्ये ५० मी. चे अंतर अंतर्भूत केलेले आहे. मासेमारी व्यवसायाच्या दृष्टिने कोळंबी संवर्धन, मत्स्य संवर्धन, खेकडा संवर्धन, शिंपले संवर्धन असे प्रकल्प उपयुक्त आहेत. परंतू, २००५ च्या Coastal Aquaculture Authority च्या कायद्याप्रमाणे High Tide Line पासून २०० मी. पर्यंत कोणतेच प्रकल्प उभारता येणार नाही असे नमूद आहे. जर, आपल्या नवीन अधिसूचनेमध्ये ५० मी. च्या अंतराचाच समावेश केला गेला तर, मच्छिमार व्यावसायिकांना त्याचा नक्कीच लाभ होईल.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

सीआरझेड आणि कोस्टल अॅक्वाकल्चर अॅथोरिटी हे दोन वेगळे भाग आहेत. तरी, आपण आपले म्हणणे लेखी स्वरूपात द्या त्यावर शासनास्तरावर उचित निर्णय घेतला जाईल असे कळविले.

श्री. माने - प्रकल्प अधिकारी, एमटीडीसी :-

जागेचे मॅपिंग - ज्या ठिकाणी टेकडी असते, समुद्र संपल्यानंतर डोंगर उभे आहेत, त्याचे डिमार्केशन केले जाते, ते करीत असताना सीआरझेड बाबतची जी उद्दिष्टे आहेत, म्हणजे समुद्र किना-याचे उल्लंघन न होणे व समुद्री जीवांचे संरक्षण करणे. परंतू, काही ठिकाणी उंच टेकड्या आहेत, त्या ठिकाणी काही सर्व्हे क्रमांक आहेत, तेथे समुद्राचे पाणी येत नाही तसेच, तो भाग पर्यटनासाठी उपयुक्त आहे, तरी अशा ठिकाणचे अंतराचे कसे मोजमाप केले जाते म्हणजे टेकडीच्या वरच्या भागापासून सरळ खाली की, टेकडी ज्याप्रमाणे असते, म्हणजे एलीवेशनप्रमाणे टप्या-टप्याने, मोजमापाचा काय निकष लावला जातो.

तसेच, समुद्रसपाटीपासून उंचावर बांधकाम करताना तेथे नैसर्गिक आपत्तीची कोणतीच बाधा येत नाही, त्यामुळे तेथील मॅपिंग एरिअल पध्दतीने न करता, त्यासाठी वेगळ्या पध्दतीचा अवलंब केला गेला पाहिजे.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

सीआरझेड ५०० मी. अंतर ठरविताना, एलिवेशनचा विचार केला जात नाही, तर एरिअल अंतर मोजमाप केले जाते, फक्त समुद्राची रेषा येते म्हणून तो भाग प्रतिबंधित केला जात नाही, त्याची प्रामुख्याने तीन उद्दिष्ट आहेत.

अ) नैसर्गिक आपत्ती - लोकांचे नैसर्गिक आपत्तीपासून संरक्षण करणे.

ब) लोकांच्या उपजिवीकेच्या साधनांचे संरक्षण करणे.

क) समुद्र किनाऱ्यांचे संरक्षण करणे तसेच, जागेचे वैशिष्टे जपण्यासाठी थोडासा भाग संरक्षित ठेवला पाहिजे.

सदरचे म्हणणे लेखी स्वरूपात देण्यास व त्यावर शासनस्तरावर व अधिकृत यंत्रणेमार्फत उचित कार्यवाही करण्यात येईल असे सांगितले.

श्री. गोविंद केळुस्कर (पारंपारिक मच्छिमार) :-

उच्चतम भरती रेषेपासून १२ नॉटीकल अंतरापर्यंत समुद्रामध्ये हा कायदा लागू होत असेल तर, मासेमारीसाठी काही बाधा येईल काय ?

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

या अधिसूचनेमध्ये मासेमारी समुदायांचे जे अधिकार आहेत, ते अबाधित ठेवले आहेत. त्याला कुठेही बाधा येत नाही. याउलट, मासे लिलाव हॉल, छोटे छोटे बंदरे, जाळे विणण्याची जागा, बर्फ कारखाना, मासे प्रक्रिया केंद्र किंवा तत्सम प्रकल्प यासाठी कोणतीही बाधा येणार नाही. मासेमारी समुदायाच्या संपुर्ण हिताचा विचार केला गेला असल्याचे सांगितले.

श्रीमती दुर्गा ठिगळे, कांदळवन प्रतिष्ठान :-

१. तोंडवली सर्व्हे क्रमांक ६३ - वन विभागाची जागा, येथे मरिन अॅनिमल ट्रान्झिट ट्रिटमेंट सेंटर प्रस्तावित आहे. सदर जागेस सीआरझेड नियमावली लागू होते काय ? जसे की जखमी कासव व इतर जलचर यांचेवर उपचार करण्यासाठी उपचार केंद्र उभारणे बाबत.

२. मालवण मरिन सॅक्च्युरी ही १९८७ पासून २०१७ पर्यंत प्रादेशिक वन विभागाकडे होती. २०१७ मध्ये कांदळवन कक्षाकडे हस्तांतरित झाली असून, कांदळवन कक्षाने लोकांच्या उपजिविकेचा विचार करूनच, मॅनेजमेंट प्लान करण्याचे निश्चित केले आहे.

३. सीआरझेडची प्रत्यक्ष अंमलबजावणी होईपर्यंत प्रदुषण नियंत्रण व पर्यटन नियमावली यामध्ये MCZMA व जिल्हा प्रशासनाने सुचना दिल्यास फायद्याचे ठरेल.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

मुद्दा क्रमांक १ च्या अनुषंगाने - सीआरझेड (१) बाधित क्षेत्र म्हणजे भरती व ओहोटीमधील क्षेत्र, त्यामध्ये Sea-Shore Activity म्हणजे अशी विकास कामे की ज्यांना समुद्र तट आवश्यक आहेत जसे की, बंदर, धक्का, अशा विकास कामांना परवानगी आहे, परंतू, इमारत बांधकाम अनुज्ञेय नाही. तरी, आपण तात्पुरत्या स्वरूपाचे स्ट्रक्चर उभारू शकता असे

सांगितले. परंतू हा नवीन व चांगला मुद्दा असून लेखीस्वरूपात म्हणणे देऊन शासन स्तरावर यांचा निर्णय घेऊ असे सांगितले.

श्री. अमित कामत :-

१. सिंधुदुर्ग जिल्हा हा पर्यटन जिल्हा म्हणून शासनाने २००४ मध्ये जाहिर केला आहे. यासाठी एमटीडीसी मार्फत २२.०४.१९९७ रोजी अभ्यास पथक नेमून कार्यवाही केली, यानुसार सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात टी १, टी २, टी३, टी४ व टी५ असे वर्गीकरण केलेले आहे. इकडे उद्योगांना परवानगी नाही. या प्रारूप नकाशात जिल्ह्याला पर्यटन जिल्हा म्हणून अधिस्थपीत करावे. जेणेकरून येथे सीआरझेड अधिसूचनेनुसार उच्चतम भरती रेषेपासून १० मी. अंतरावर तात्पुरत्या स्वरूपाचे structure असे तंबू, हट्स वगैरे पर्यटन वाढीसाठी परवानगी मिळेल. तसेच, पर्यटन नकाशे, सीआरझेड नकाशावर अधिसूचीत करणे.

२. प्रस्तुत प्रारूप नकाशामध्ये बीच, रॉक, क्लीफ वगैरे दर्शविलेले नाही, या नकाशाच्या सुचीमध्ये बीच, रॉकबेल्ड चा उल्लेख आहे. परंतू, नकाशामध्ये कोठेही दर्शविलेले नाही.

३. Salt Pan, कोळंबी फार्म मध्ये उच्चतम भरती रेषा दाखवली आहे. परंतू, यामध्ये समुद्राचे पाणी येत नाही. तेथील फार्मचालक पंपाव्दारे पाणी खेचून घेतात. शिरोडा-वेळागर, कोळंब खाडीभाग यामध्ये हा प्रश्न आहे. तरी या भगाचे योग्य ते सर्वेक्षण व्हावे अशी विनंती केली.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

मांडलेले मुद्दे चांगले असून, लेखी स्वरूपात देण्याबाबत कळविले व शासनस्तरावर विचार करून, यावर निर्णय घेतला जाईल असे सांगितले.

यानंतर **मा. जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग** यांनी सदरच्या जनसुनावणी मध्ये काही तांत्रिक अडचणींमुळे ज्या स्थानिक लोकांना व लोकप्रतिनिधींना आपले म्हणणे, हरकती वा सुचना मांडता आल्या नाहीत, त्यांचेकरिता दुस-या दिवशी तालुका स्तरावर पुन्हा एकदा प्रत्यक्ष जनसुनावणी घेणार असल्याचे सांगितले व उपस्थितांचे आभार मानले.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी यांनी उपस्थित लोकांनी ज्या हरकती व सुचना मांडल्या, त्याचा शासनस्तरावर व चेन्नई स्थित एजन्सी मार्फत योग्य ती कार्यवाही व चर्चा करून, याचेवर नक्कीच सकारात्मक, पर्यावरण व लोकहिताचे निर्णय घेतला जाईल असे सांगून, उपस्थितांचे आभार मानले.

इतिवृत्त

दि. 29/09/2020 वेळ सकाळी 10.00 ते 1.00 पर्यंत

पंचायत समिती वेंगुर्ला

प्रारूप किनारा क्षेत्र व्यवस्थापन आराखडयांबाबत (CZMPS) आयोजित जनसुनावणी मा. जिल्हाधिकारी सिंधुदुर्ग यांचे दि.28/09/2020 च्या आदेशानुसार पंचायत समिती वेंगुर्ला येथे दि.29/09/2020 रोजी सकाळी 10.00 वाजता वेंगुर्ला, सावंतवाडी व कुडाळ या तीन तालुक्यांकरिता प्रत्यक्ष जनसुनावणी आयोजित केली. सदर सुनावणीकरीता खालीलप्रमाणे समिती सदस्य व मान्यवर उपस्थित होते.

अ.क्र.	अधिकारी यांचे नाव	पदनाम	स्वाक्षरी
1	श्रीम. शुभांगी साठे	निवासी उपजिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग	सहि XXX
2	श्री. वाय. बी. सोनटक्के	सहसंचालक म.प्र.नि. मंडळ, मुंबई	सहि XXX
3	श्री. रविंद्र आंधळे	प्रादेशिक अधिकारी म.प्र.नि. मंडळ, कोल्हापूर	सहि XXX
4	श्री. सुशांत खांडेकर	उपविभागीय अधिकारी सावंतवाडी	सहि XXX
5	श्री. लोकरे	तहसिलदार, वेंगुर्ला	
6	सौ. इंदिरा ता. गायकवाड	उप प्रादेशिक अधिकारी म.प्र.नि. मंडळ, रत्नागिरी	सहि XXX
7	मा. राजन गिरप	नगराध्यक्ष वेंगुर्ला	सहि XXX
8	मा. अनुश्री कांबळी	सभापती, पंचायत समिती, वेंगुर्ला	सहि XXX
9	मा. अस्मिता राऊळ	उपनगराध्यक्ष	सहि XXX
10	श्रीम. उमा पाटील	बी.डी.ओ, वेंगुर्ला	सहि XXX
11	श्री. अमितकुमार सोंडगे	मुख्याधिकारी वेंगुर्ला	सहि XXX
12	श्री. दिपक माने	प्रकल्प अधिकारी, म.प.वि.महामंडळ, रत्नागिरी	सहि XXX
13	श्री. रुपेश महाले	प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट ऑथोरिटी, पर्यावरण विभाग मुंबई	सहि XXX

प्रथमतः श्री. वाय. बी. सोनटक्के, सहसंचालक म.प्र.नि. मंडळ यांनी प्रस्तावना केली.

आज सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील वेंगुर्ला, कुडाळ, सावंतवाडी या तालुक्यांतील प्रत्यक्ष सुनावणी यामध्ये सीआरझेड सादरीकरण व नंतर मुद्दे मांडण्याकरिता संधी दिली जाईल परंतु सर्वच मुद्द्यांचे निराकरण होईल अशी अपेक्षा करू नका. आपलं म्हणणे घेण्याकरिता आम्ही इथे आलो आहोत. ही योजना बाधक नाही. या सुनावणीमुळे या परिसराचा विकास होण्यास मदत होणार आहे. जुन्या घरांची दुरुस्ती, नविन घरे बांधणे याकरिता फायदा होणार आहे. जनसुनावणीची ही प्रक्रिया पार पाडण्याकरीता शासनाने मा. जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली ही समिती स्थापित केली आहे. या समितीचे श्री. रविंद्र आंधळे, प्रादेशिक

अधिकारी हे सदस्य व सौ. इंदिरा गायकवाड या समितीचे समन्वयक आहेत. या अधिसूचनेचे सादरीकरण श्री. रुपेश महाले प्रकल्प अधिकारी करणार आहेत. आता मी मा. निवासी उपजिल्हाधिकारी मॅडम यांना विनंती करतो की, त्यांनी जनसुनावणी सुरु करण्याकरिता परवानगी द्यावी.

मा. शुभांगी साठे मॅडम म्हणाल्या "आज आपण प्रत्यक्ष सुनावणी घेत आहोत. प्रथम किनारपट्टी क्षेत्राचे नियमन अधिनियम (CRZ) 2019 चे मराठीमध्ये सादरीकरण केले जाईल. त्यानंतर हरकती नोंदविता येतील".

श्री. सोनटक्के यांनी सांगितले की हे प्रारूप आराखडे आहेत, फायनल आराखडे नाहीत नंतर श्री. महाले यांना सादरीकरण करा असे सांगितले. परंतु श्री. वेंगुर्लेकर यांनी प्रश्न विचारला की, वेंगुर्लेकरिता दिलेली वेळ संपत आलेली आहे 11 ला 5 मिनिटे उरलेली आहेत तेव्हा आमच्या सर्वांच्या हरकती घेणार का? यावर मा. शुभांगी साठे यांनी जाहीर केले की, येथे उपस्थित सर्व नागरिकांच्या हरकती घेतल्या जातील.

तदनंतर श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी यांनी सीआरझेड अधिसूचना 2019 चे सादरीकरण केले.

सादरीकरण दरम्यान नागरिकांनी खालीलप्रमाणे प्रश्न विचारले.

भूषण नाबर -

सादरीकरणामध्ये खाडी, नदी, नाले सगळेच धरणार आहात का? त्यामध्ये खा-या पाण्याच्या घनतेचा विचार केला आहे का?

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

याबाबत सादरी करणात पुढे माहिती देण्यात येईल.

राजन गिरप, नगराध्यक्ष वेंगुर्ला -

नदी नाले व खाड्या यामध्ये खारे पाणी कुठेपर्यंत आत येते याबाबत प्रत्यक्ष पाहणी करून ठरविण्यात येते का?

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

याबाबत अधिसूचनेतील तरतुदी नुसार तेथील भौगोलिक रचना व पाण्याची क्षारता तसेच लाटांची प्रभावीत क्षेत्र यावर आहे क्षारता ही 5 भाग प्रती टन (PPT) पर्यंत असेल त्या पर्यंत धरली जाते. परंतु कांदळवन व खा-या पाण्यावर वाढणा-या परिसंस्था नुसार हे क्षेत्र वाढविले जाते. ते क्षेत्र सदरील कांदळवन व तत्सम परिसंस्था असलेल्या भागापर्यंत पकडले जाते. सदरील खाडी, नदी व नाले यांच्या दोन्ही बाजूस फक्त 50 मिटर ना विकास क्षेत्र आहे.

राजन गिरप, नगराध्यक्ष वेंगुर्ला - नाले नदीची पाहणी कधी केली यावरही क्षारता अवलंबून आहे.

जानेवारी - फेब्रुवारी पर्यंत नदीला गोड पाणी जास्त असते. परंतु त्यानंतर खारे पाणी ब-याच प्रमाणात नदी मध्ये आत येते.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

खाड्यांमध्ये नदीची व नाल्याची रुंदीचा विचार केला आहे. खाडीची रुंदी किंवा 50 मीटर यापैकी जे कमी आहे ते ना विकास क्षेत्र धरले जाईल.

राजन गिरप, नगराध्यक्ष वेंगुर्ला -

कांदळवनाची पाहणी कशापध्दतीने केलेली आहे? कारण काही ठिकाणी कांदळवन नाही, परंतु ते दाखविण्यात आलेले आहे.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

चेन्नईच्या संस्थेकडून उच्चदर्जाच्या उपग्रहाच्या मदतीने व पुर्वीच्या नकाशांचा पाया धरून अभ्यास केल्याचे दिसून येत आहे. जर कांदळवन किंवा तीवर जागेवर नसताना दाखविले गेले असतील तर त्याबाबत लेखी हरकत नोंदवावी त्यावर पुनः विचार करण्यासाठी शासनाला पाठवू.

भूषण नाबर -

अधिसूचनेनुसार क्षारता ही 5 PPT कोरड्या ऋतुमध्ये असे म्हटले आहे तर यासाठी प्रत्यक्ष खाडीच्या पाण्याचे नमुने घेण्यात आले आहेत काय?

नंदन वेंगुर्लेकर -

सदरील आराखडा हा चेन्नईच्या संस्थेने बनविला आले. परंतु त्यांचा प्रतिनीधी उपलब्ध नाही. तसेच आराखडे कसे बनविले याबाबत सदरील संस्थेने उत्तर देणे अपेक्षित आहे. सुनावणी जाहिर झाली तेव्हा पासून आम्ही तक्रारी नोंदविल्या परंतु त्यांचे उत्तर आम्हाला अद्याप मिळाले नाही. प्रारूप सागरी किनारा क्षेत्र व्यवस्थापन आराखडा बनविणा-या संस्थेच्या लोकांकडून आराखडयाबाबत कार्यशाळा घेवून, मराठी मधील अधिसूचना ग्रामपंचायती पर्यंत पोहचविल्या जात नाहीत तोपर्यंत जनसुनावणी घेण्यात येऊ नये अशी सूचना मांडली.

तसेच ई-जनसुनावणीची तारीख एक महिना आधी पेपर मध्ये प्रसिध्द केली, परंतु त्यानंतर प्रत्यक्षात हजर राहून केल्या जाणा-या जनसुनावणीसाठी एक महिन्याचा वेळ देण्यात यायला हवा होता.

श्रीम. शुभांगी साठे, निवासी उपजिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग -

सदरील बाब शासनाच्या निदर्शनास आणून दिली जाईल.

राजन गिरप, नगराध्यक्ष वेंगुर्ला -

यांनी चेन्नईच्या संस्थेचे प्रतिनीधी इथे उपस्थित नाहीत. परंतु शासनाने नेमून दिलेले प्रतिनीधी जे इथे उपस्थित आहेत ते जर तुमच्या प्रश्नांची उत्तरे देऊ शकत असतील तर? असा प्रश्न उपस्थित ग्रामस्थांना विचारला.

भूषण नाबर -

हे जनसुनावणीच्या शिष्टाचारानुसार नाही. चेन्नईच्या संस्थेचे लोक येणे अपेक्षित आहे.

नंदन वेंगुर्लेकर -

सदरील जनसुनावणी आपण जबरदस्तीने पूर्ण करू नये.

राजन गिरप, नगराध्यक्ष वेंगुर्ला -

यांनी उपस्थित ग्रामस्थांना सगळ्यांचे म्हणणे असेच आहे का? असा प्रश्न विचारला.

नंदन वेंगुर्लेकर -

चेन्नईच्या संस्थेने अधिसूचनेची प्रत इंग्रजी, हिंदी व मराठी मध्ये पुरवली पाहिजे. 1 महिना आधी सर्व माहिती ग्रामपंचायतींना देऊन 15 दिवसाआधी कार्यशाळा घ्यावी. चेन्नईच्या संस्थेने पाहणी कशी केली? ग्रामस्थांना भेटले का? याबाबतचा प्रारूप अहवाल पाहणी दरम्यान तयार केला असेल तर तो सादर करावा व नागरिकांना त्याबाबत माहिती द्यावी, अशी सूचना मांडली.

श्रीम. शुभांगी साठे, निवासी उपजिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग -

सुमच्या ज्या काही हरकती असतील त्या शासनापर्यंत पोहचविल्या जातील.

नंदन वेंगुर्लेकर - सिंधुदुर्ग जिल्हा हा 1996 साली पर्यटन जिल्हा म्हणून घोषित झाला त्यानुसार टुरिझम पॉलिसी व CRZ पॉलिसी याचे एकीकरण करण्यात यावे. सिंधुदुर्गातील भौगोलिक दृष्टीकोनातून व क्षेत्रफळाच्या दृष्टीकोनातून जिल्ह्याला नियमात जास्त शिथिलता मिळावी ही आमची रास्त मागणी असल्याबाबत सांगितले. नियमांमध्ये कोणत्या शिथिलता द्याव्यात याबाबत आमचे काम चालू आहे. आमचे काम पूर्ण झाल्या नंतर त्यामध्ये सुचविलेला बदल जनसुनावणीच्या माध्यमातून शासनाकडे पाठविण्यात यावा. मराठी अधिसूचना ई-मेल द्वारे सर्व ग्रामपंचायतींना द्यावी, त्यानंतर किमान 10 दिवसांचा वेळ अभ्यासासाठी द्यावा व प्रशिक्षण द्यावे, चेन्नईच्या संस्थेच्या मागसांना बोलवावे. असे मत मांडले.

श्रीम. शुभांगी साठे, निवासी उपजिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग -

आपली मागणी आपण प्रोसिडींग मध्ये घेणार आहोत.

योगेश शेट्टे -

थांबण्यापूर्वी, आम्हाला हरकती घ्यायच्या आहेत. परंतु त्या हरकती कशा घ्यायच्या याबाबत कार्यशाळा घ्यावी. ग्रामपंचायतींना सुनावणीबाबत माहिती देखील उशीरा मिळाली होती.

अनुश्री कांबळी, सभापती, पंचायत समिती -

आराखडे हे प्रत्येकापर्यंत पोहचायला हवेत हे माझे म्हणणे आहे. याबाबत मी लोकांसोबत आहे.

किशोर केळुसकर, सरपंच केळुस -

एक महिन्याच्या फरकाने तालुकानिहाय जनसुनावणी घ्यावी.

ग्रामस्थ - नांव न सांगता प्रश्न उपस्थित केला.

ग्रामपंचायतींना नकाशे दिलेले नाहीत. संकेतस्थळावर उपलब्ध नकाशे मोबाईल वर नीट पाहता येत नाहीत. नकाशाचे बॅनर करून तलाठी कार्यालयाजवळ लावावे.

सरपंच ग्रामपंचायत परुळे -

करोना काळात ग्रामसभा घेतली जात नाही त्यामुळे ग्रामस्थापर्यंत पोहचणे व माहिती देणे अडचणीचे होत आहे.

नंदन वेंगुर्लेकर -

गोवा किनारा क्षेत्र प्राधिकरणाने सर्व ग्रामपंचायती, नगरपालिका यांना प्रारूप किनारा व्यवस्थापन आराखड्याबाबत माहिती पुरविली होती. आम्ही प्राधिकरणाचे डॉ. फर्नांडिस यांना भेटलो असता त्यांनी आम्हाला गोव्याची सर्व माहिती दिली होती. त्यानुसार आपणही अशी सविस्तर माहिती आम्हाला पुरवावी अशी आमची मागणी आहे.

योगेश शेट्ये -

यांनी विचारलेले सर्व मुद्द्यांची माहिती पुर्णपणे देवून मगच जनसुनावणी रद्द करण्यात यावी. तसेच नकाशावर सर्वे नंबर दिसत नाही. आराखड्यामध्ये काही ठिकाणी गावांच्या नावाचा दोन ठिकाणी उल्लेख आलेला आहे.

नंदन वेंगुर्लेकर -

खाडीपात्र पूर्वी 100 मीटर होते ते वाढून काही ठिकाणी 200 मीटर पर्यंत गेले आहे. त्यामुळे काही लोकांच्या जमीनी त्यामध्ये गेल्या आहेत. अशा लोकांना शिथिलता मिळणार का? आराखड्यातील काही सर्वे नंबर / हिस्सा नंबर 5 एकर पर्यंत आहे. यामुळे एका सर्वे नंबर मधील 10% क्षेत्र प्रतीबंधीत मध्ये आले असेल तर पुर्ण सर्वे नंबर गृहित धरला गेला तर हे चुकीचे आहे. याबाबत नकाशा बनवणारे व्यक्तीच योग्य उत्तर देऊ शकते.

दिगंबर शिरोडकर -

सर्वे नंबर 96 मध्ये पाणी नसून आमचे घर आहे व शेती आहे. परंतु तो CRZ मध्ये घेतला आहे अशी हरकत नोंदविली.

श्रीम. शुभांगी साठे, निवासी उपजिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग -

आपल्या हरकती पूर्ण झाल्या असतील तर आपण बाकी तालुक्याचे म्हणणे ऐकून घेवू.

भूषण नाबर -

आधी जनसुनावणी रद्द झाली अशी घोषणा करावी.

श्रीम. शुभांगी साठे, निवासी उपजिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग -

आधी बाकी तालुक्यांचे म्हणणे ऐकून घ्यावे लागेल तुमचे म्हणणे आपण ऐकून घेतलेले आहे.

भूषण नाबर -

मठ गावाच्या 5 कि.मी. अंतरापर्यंत कोणताही समुद्र किनारा, खाडी, नदी नाही किंवा किनारा सदृश्य जागा नाही. तरी मठ हे पुर्ण गाव CRZ मध्ये घेतलेले आहे.

श्रीम. शुभांगी साठे, निवासी उपजिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग -

अशा सर्व गोष्टी आपण नोंदवून घेत आहोत व त्या शासनाकडे पाठवणार आहोत.

अनुश्री कांबळी, सभापती, पंचायत समिती -

श्रीरामवाडी दोन ठिकाणी दाखवण्यात आल्याचे तेथील ग्रामस्थांचे म्हणणे आहे.

श्रीम. शुभांगी साठे, निवासी उपजिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग -

यांनी ज्यांचे प्रश्न विचारून झालेले आहेत हरकती नोंदवल्या आहेत अशा लोकांनी बाहेर जाऊन इतर बाहेरील लोकांना हरकती मांडण्यासाठी वेळ द्यावा असे आवाहन केले.

त्यानंतर सभागृहामधील लोकांनी जनसुनावणी रद्द केली असे जाहीर केल्याशिवाय आम्ही बाहेर जाणार नाही. अशी भुमीका मांडली.

श्रीम. शुभांगी साठे, निवासी उपजिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग -

यांनी वेंगुर्ला तालुक्याची जनसुनावणी तात्पुरती स्थगित करण्यात येत आहे असे जाहीर केले.

त्यावर ग्रामस्थांनी गोंधळ घालून, आम्ही बाहेर जाणार नाही. अशी भुमीका घेतली.

श्री. नंदन वेंगुर्लेकर -

यांनी असे मत मांडले की, कोरोना काळात ही जनसुनावणी आयोजित केली आहे, या जनसुनावणीमुळे जर कोणाला कोरोना झाला तर त्याची जबाबदारी शासनाची असेल.

ग्रामस्थांनी सर्व अधिकारी सभागृहाबाहेर जात नाहीत तोपर्यंत बाहेर जाणार नाही, अशी भुमीका घेतली. त्यानंतर व्यासपिठावरील सर्व अधिकारी सभागृहाबाहेर पडले.

सभागृहाबाहेर पडल्यानंतर ग्रामस्थांनी अधिका-यांना थांबवून, ग्रामपंचायत स्तरावर जनसुनावणी घ्यावी अशी मागणी केली. तसेच, प्रत्येक सर्वे नंबर मध्ये खुप पोट हिस्से आहेत. याबाबतचे नकाशे शासनाकडून पुरविण्यात यावेत अशीही मागणी केली.

श्रीम. शुभांगी साठे, निवासी उपजिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग -

आपले सर्व मुद्दे शासनापर्यंत पोहचवले जातील असे सांगून वेंगुर्ला येथून मालवणकडे पुढील जनसुनावणीसाठी प्रस्थान केले.

इतिवृत्त

दि. 29/09/2020 वेळ दुपारी 2.00 ते 5.00 वाजेपर्यंत

मालवण पंचायत समिती

प्रारूप किनारा क्षेत्र व्यवस्थापन आराखडयांबाबत (CZMPS) आयोजित जनसुनावणी

महाराष्ट्र राज्याला लाभलेल्या 720 कि.मी लांबीच्या समुद्रकिना-यावरिल भुभागाच्या संवर्धन व विकासासाठी शासन स्तरावरून CRZ बाबत जानेवारी 2019 मध्ये अधिसूचना जाहिर करण्यात आली आहे. सदर अधिसूचनेच्या अनुषंगाने संबंधित बाधीत भुभागातील लोकांना आपले म्हणणे आणि सूचना सादर करण्यासाठी संधी देण्याच्या उद्देशाने जनसुनावणीचे आयोजन करण्यात आलेले होते. जिल्हा पातळीवरील संबंधित अधिका-यांच्या उपस्थितीमध्ये झालेल्या जनसुनावणीचे प्रसंगी लोकप्रतिनीधी यांनी मागणी केल्याप्रमाणे तालुकानिहाय सुनावणी लावण्यात आली.

सदर कणकवली, मालवण आणि देवगड तालुक्याची जनसुनावणी मालवण पंचायत समिती हॉल येथे मा.जिल्हाधिकारी,सिंधुदुर्ग यांनी प्राधिकृत केल्यानुसार निवासी उपजिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.29/09/2020 रोजी दुपारी 2 वाजता आयोजित करण्यात आली होती. सदर बैठकीस खालीलप्रमाणे अधिकारी / कर्मचारी आणि स्थानिक लोकप्रतिनीधी उपस्थित होते.

अ.क्र	अधिकारी / कर्मचारी यांचे नांव	पदनाम	स्वाक्षरी
1	श्रीम.शुभांगी साठे	निवासी उपजिल्हाधिकारी,सिंधुदुर्ग	सहि XXX
2	डॉ. वाय. बी. सोनटक्के	सहसंचालक महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ मुंबई	सहि XXX
3	श्री. रविंद्र आंधळे	प्रादेशिक अधिकारी , महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ कोल्हापूर	सहि XXX
4	श्रीम. वंदना खरमाळे	उपविभागीय अधिकारी,कुडाळ	सहि XXX
5	श्रीम. वैशाली राजमाने	उपविभागीय अधिकारी,कणकवली	सहि XXX
6	श्रीम.इंदिरा गायकवाड	उपप्रादेशिक अधिकारी म.प्र.निं.मंडळ रत्नागिरी	सहि XXX
7	श्री. दिपक माने	प्रकल्प अधिकारी, म.प.वि.महामंडळ, रत्नागिरी	सहि XXX
8	श्री. अजय पाटणे	तहसिलदार,मालवण	सहि XXX
9	डॉ.रूपेश महाले,	प्रकल्प अधिकारी,महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट ऑथोरिटी, पर्यावरण विभाग मुंबई	सहि XXX

सदर सुनावणीमध्ये दुपारी 2 ते 3 हा वेळ कणकवली तालुक्याकरिता देण्यात आला होता. परंतु कणकवलीचे कोणीही नागरिक उपस्थित न राहिल्याने दुपारी 3.00 वाजता देवगड तालुक्यासाठीची सुनावणी प्रक्रिया सुरु करण्यात आली.

प्रारूप किनारा क्षेत्र व्यवस्थापन आराखडयांबाबत (CZMPS) आयोजित जनसुनावणीचे स्थळी सर्व उपस्थित अधिकारी/कर्मचारी आणि लोकप्रतिनीधींचे स्वागत करून

श्री.महाले यांनी बैठकीची पार्श्वभूमी उपस्थितांना अवगत करून दिली. यावेळी असे नमुद करण्यात आले कि,सन 1991 मध्ये पहिली अधिसूचना जाहिर करण्यात आली असून सागरी संवर्धन तसेच मच्छिमार लोकांचे साधन सामुग्रीचे संगोपन या बाबी अधिसूचनेमध्ये प्रामुख्याने पाहिल्या गेल्या आहेत. नैसर्गिक आपत्ति,जागतिक तापमान वाढीमुळे होणारे नुकसान टाळणे आणि शाश्वत विकास साधणे यादृष्टिने सन 1991 आणि नंतर सन 2011 मध्ये अधिसूचना जाहिर करण्यात आली. तदनंतर नव्याने 18 जानेवारी 2019 रोजी अधिसूचना जाहिर करून प्रारूप नकाशा तयार केलेला आहे. चेन्नईच्या एजन्सीने CRZ क्षेत्राचे 04 वर्ग दर्शविले आहेत. भरती आणि ओहाटी मधील क्षेत्र CRZ म्हणून घोषित करण्यात आले आहे. मालवण आणि वेंगुर्ला येथील शहरी भागांचा विकास झालेला आहे. निर्धारित प्रति चौ.कि.मी. 2161 पेक्षा अधिक लोकसंख्या घनता असलेल्या शहरी भागाचा समावेश CRZ-2 मध्ये करण्यात आला असून अशा ठिकाणी 50 मिटरचे क्षेत्र नाविकास क्षेत्र म्हणून जाहिर करण्यात आलेले आहे. पुर्वीच्या अधिसूचनेमध्ये समुद्रापासून 150 मिटरचे अंतर प्रतिबंधित होते ते प्रथम 100 मिटर आणि आताच्या अधिसूचनेमध्ये 50 मिटर करण्यात आले आहे. अधिसूचनेबाबत काही शंका किंवा सूचना असल्यास नमुद करण्याबाबत सांगण्यात आले.

अ.क्र	मुद्दा मांडणा-याचे नांव	झालेली चर्चा	तज्ञांकडून देण्यात आलेले उत्तर
1	रामकृष्ण जुवाटकर	खाडीबद्दल अधिसूचनेमध्ये नमुद बाबी सांगाव्यात अशी विनंती केली.	समुद्राला लागलेल्या खाडीच्या लांबीवर प्रतिबंधित क्षेत्र अवलंबून असून खाडीच्या दोन्ही बाजूला 50 मिटरचे प्रतिबंधित क्षेत्र आहे. प्रामुख्याने लोकांच्या मासेमारीबाबत प्रश्न असून मच्छिमारीसाठी काही प्रतिबंध नसून घरांचे बांधकाम तसेच पुर्नबांधकामासाठी अधिसूचनेमध्ये तरतूद आहे. अशा बांधकाम परवानगीसाठी मंत्रालयाकडे जावे लागत होते ते आता स्थानिक पातळीवर परवानगी मिळेल. जी जुनी घरे परवानगी न-घेता बांधलेली आहेत ती सुध्दा नियमानुकूल करून मिळणार असल्याचे नमुद करण्यात आले.
2	श्री.सुनिल पारकर	ब-याच लोकांच्या स्वतःच्या जमिनी आहेत पण परवानगी मिळत नाही किंवा लगत कब्जेदारांकडून झालेल्या तक्रारीचे अनुशंगाने CRZ क्षेत्रात	बांधकाम परवानगीसाठीची मंत्रालयी- न प्रक्रियेमध्ये बदल करून परवानगी घेणे जटील होते ते आता स्थानिक

		<p>येत असल्यामुळे परवानग्या नाकारलेल्या आहेत. कांदळवन असलेल्या भागात परवानगी मिळत नाही. जवळ-जवळ 10-12 वाड्या बाधीत झाल्या असून या भागातील विहरीमधील पाणी खारे झाले आहे. CRZ ची परवानगी मिळाल्याशिवाय बंधारे बांधता येत नाही.</p> <p>CRZ ने बाधित सिंधुदुर्ग जिल्हयामधील 26 गावांपैकी 17 गावे देवगड तालुक्यामध्ये आहेत. नवीन अधिसूचनेनुसार झालेले नियम सर्वांना कळाले असते तर जिल्हा पातळीवरिल ई-सुनावणीस झालेला विरोध झाला नसता. किनारपट्टीवरील सर्व गावांना आपली बाजू मांडण्याची संधी मिळाली पाहिजे.</p> <p>MTDC प्रकल्प अधिकारी यांचे विधानावर श्री.पारकर यांनी शासकिय प्राजेक्ट राबविताना शासन स्तरावरून परवानगी घेता येते मात्र, वैयक्तिक व्यक्तीला बिच शॅक्स आणि इतर उपक्रम राबविण्यासाठी परवानग्या मिळताना अडचणी येतील असे नमूद केले.</p>	<p>पातळीवर मिळणार आहे. मात्र हे प्रारूप आराखडा मंजूर झाल्याशिवाय शक्य होणार नाही.</p> <p>धुप प्रतिबंधक बंधारे बांधण्यासाठी परवानगी मिळते,केवळ कांदळवन असल्यामुळे संवेदनशिल विषय म्हणून परवानगी मिळाली नसेल. पण तसा प्रस्ताव देण्यात आला तर नक्कीच कार्यवाही केली जाईल.</p> <p>यावेळी दिपक माने, प्रकल्प अधिकारी MTDC यांनी अॅक्टनुसार काही अडचणी येत असल्याचे नमूद करून त्यांच्या विभागाने सादर केलेल्या प्रकल्पास परवानगी मिळाल्याचे सांगितले. यासाठी परवानगी देण्याचे उद्देशाने कायदा व्यवस्थित असल्याचे नमूद करून जिल्हा पातळीवर परवानगीचे अधिकार देण्याची मागणी केली.</p>
3	श्री.धर्माजी हडकर	<p>CRZ कायद्यामध्ये 200-500 मिटरचे निर्बंध लावले आहेत. मात्र खाडीचा प्रवाह वाढून काही नैसर्गिक कारणांमुळे आत येवून वस्त्यांमध्ये आला आहे.यासाठी धुप प्रतिबंधक बंधारे बांधणे देखील अडचणीचे होत आहे.</p>	<p>चेन्नईस्थित कंपनीने नकाशे बनविलेले आहेत. धुपप्रतिबंधक बंधा-यांसाठीचे प्रस्ताव सादर झाल्यास त्यांना परवानगी दिली जात आहे.</p>
4	श्री.सुनिल पारकर	<p>500-800 मिटर समुद्रापासूनची लांबी आणि समुद्राची हाय-टाईड लाईन,लो-टाईड लाईन कशी निश्चीत केली जाते याबाबत स्थानिक लोकांना कळणार नाही. समुद्राच्या पाण्यामुळे गावे नामशेष होणार आहेत. जिथे वर्षातून 2 वेळा शेती</p>	<p>लेखी कळविण्याबाबत सुचविण्यात आले.</p>

		केली जात होती ती आता नामशेष होत आहे. गुगल मॅपवर कांदळवन दिसत असले तरी प्रत्यक्ष असे नकाशे संबंधित विभागांकडे उपलब्ध नाहीत.	
5	लक्ष्मण तारी, तारामुंबरी	CRZ क्षेत्रात जमिन दाखविल्यामुळे ज्यांच्या स्वतःच्या जमिनी आहेत त्यांना देखील हाय-टाईड लाईनमुळे विकसित करता येत नाहीत. यासाठी चटई क्षेत्र वाढवून मिळणे आवश्यक आहे. सुचना/ हरकती ऑनलाईन दिल्या तर चालतील का? यावेळी एका गावामधून एकच माणूस आला असून सर्वांचे मत विचारात घेण्यासाठी संबंधित ग्रामसभा होणे आवश्यक होते.	संबंधित क्षेत्राच्या सर्व्हे नंबरचा उल्लेख करून लेखी दिल्यास कार्यवाही करता येईल. आराखडा प्रारूप स्वरूपात असून सर्व लोकांच्या हरकती मागविण्यात आल्या आहेत. अंतिम आराखडा नंतरच केला जाणार आहे असे निवासी उपजिल्हाधिकारी यांनी स्पष्ट केले. तसेच ऑनलाईन हरकती सुध्दा देता येतील मात्र त्या सुनावणीच्या तारखेलाच देणे आवश्यक आहे. अॅक्टमधील तरतुदींचा विचार केला तर पेपरमध्ये जाहिरात देवून लेखी मागवावे. आणि त्या तरतुदींनुसारच ऑनलाईन सुनावणी काल घेण्यात आली आहे असे श्री.आंधळे यांनी नमुद केले.
6	श्री.संजय पराडकर	CRZ क्षेत्रामध्ये राहणे आणि व्यवसाय करणे हे वेगळे विषय आहेत. नियम शिथिल व्हावेत, खाजगी आणि शासकिय प्रकल्पांना लावले जाणारे नियम वेगळे आहेत. सुनावणीमध्ये स्थानिक लोकांना संधी मिळाली पाहिजे. चटईक्षेत्र निर्माण करताना स्थानिक लोकांना प्राधान्य द्यावे. कुटुंब वाढले आहेत मात्र त्याचा विचार करून FSI निश्चित केला जात नाही.	सदरचा विषय हा टुरिझमशी आणि पर्यायाने MTDC विभागाशी संबंधित असून याबाबत मा.पालकमंत्री यांच्याशी बोलणे चालू असून त्यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठक लावणार असल्याचे श्री. माने, पकल्प अधिकारी महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ यांनी नमुद केले.
7	श्री.सुनिल पारकर	कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर बरेच लोक आपल्या नोक-या सोडून गावी स्थायीक होत आहेत. त्यांना CRZ चे नियम अडचणीचे होत असल्यामुळे पुर्नविचार व्हावा. CRZ	तारामुंबरीचे क्षेत्र CRZ मध्ये येत असले तरी 50 मिटर क्षेत्रामध्ये बांधकामाला कोणतीही अडचण नाही. mczma.gov.in या

		<p>चे नकाशे, माहिती ग्रामीण पातळीवर उपलब्ध नाहीत. नकाशे जाहिर करावेत.</p> <p>तारामुंबरीची पुर्ण वस्ती 50 मिटरच्या क्षेत्रात येते.</p>	<p>वेबसाईटवर अधिसूचनेची मराठी आवृत्ती उपलब्ध आहे. चटई क्षेत्र वाढणार नाही. स्थानिक लोक होमस्टे करू शकतात. बिचशॅक सुविधा,टॉयलेट किंवा इतर सुविधा 10 मिटर सोडून करू शकतात. मच्छिमारीचा प्रश्न, मासे सुकविण्याची जागा, माश्यांचा लिलाव यांना अधिसूचनेपासून कोणतीही हानी नाही. अधिसूचनेमध्ये अट एकच आहे कि शिथिलता प्रारूप आराखडा अंतिम झाल्यावरच लागू होईल. त्यामुळे लवकरात-लवकर अंमल-बजावणी होणे आवश्यक आहे.</p>
8.	श्री.संजय पराडकर	<p>तारामुंबरी येथील काही क्षेत्रांना अद्याप सर्व्हे नंबर नाहीत. मॅपमध्ये कसे सर्व्हे नंबर आहेत याबाबत स्पष्टिकरण आले पाहिजे. समुद्राज-वळील डोंगराळ भाग आहे तो CRZ खाली असता कामा नये. प्रत्यक्ष 500 मिटर रेंज आणि मॅपवरिल रेंज वेगळी आहे.</p> <p>मॅन्युअल सर्व्हे झाला आहे का? बांधकामसाठी नकाशे मागीतले जातात पण रेकॉर्डवर नकाशे नाहीत. सर्वेक्षण होणे आवश्यक आहे.</p>	<p>उच्चतम रेषेपासून एरिअल सर्व्हे नुसार रेषा आखली जाते. पुर्वी नकाशे 2 स्केलने केले जात होते. मात्र नवीन नकाशे एकास 2500 स्केलने बनलेले आहेत. मायक्रो लेव्हल स्केल उच्चतम रेषा दाखविताना एकास 4000 प्रमाणे होणार आहे.</p> <p>स्थानिक पातळीवर परवानगीचे अधिकार दिले जाणार असल्यामुळे त्यांना देखील नकाशे उपलब्ध करून घेणे आवश्यक आहे.</p>
9	विजयदुर्ग ग्रामस्थ (नांव न सांगता मुद्दा उपस्थित केला)	<p>समुद्र आणि खाडी असे दोन्ही बाजूने क्षेत्र लागू होत असल्यामुळे पूर्ण गावच CRZ बाधीत झालेले आहे याचा देखील विचार व्हावा.</p> <p>100 मिटर किंवा 50 मिटर मध्ये पूर्ण गांव किंवा वाडी येणार असल्यास त्यांचा पुर्नविचार व्हावा. जागेवर जाऊन सर्व्हे व्हावा. होमस्टे साठी अडचण आहे.</p>	<p>देवगड तालुक्यामधील CRZ बाधीत क्षेत्रामधील लोकांनी आपले म्हणणे लेखी स्वरूपात आणि सुनावणीच्या तारखेनेच सादर करावे.</p>

	<p>जिल्हयामधील लोकांची आर्थिक स्थिती सुधारणेसाठी योग्य कायद्याची आवश्यकता आहे. एरिअल सर्व्हे करताना भौगोलिक स्थितीचा विचार करून सर्व्हे व्हावा. शासकिय इमारत /शाळेची इमारत CRZ क्षेत्रात येत असल्यामुळे पाडण्यात आली असल्याचे नमुद करून नियमावली शिथिल करणेची मागणी करण्यात आली.</p>	
--	--	--

तदनंतर मालवण तालुक्यामधील CRZ बाधीत क्षेत्रामधील लोकांना आपली बाजू मांडण्याची संधी देण्यात आली. यावेळी मालवणचे रहिवाश्यांनी 'प्रारूप किनारा क्षेत्र व्यवस्थापन आराखडयांबाबत (CAMPS)' जनसुनावणीस उपस्थित शासकिय समितीमधील सदस्यांची ओळख करून देण्याची मागणी करून यापूर्वी जिल्हापातळीवर भरविण्यात आलेल्या ई-सुनावणी दरम्यान मा.खा.विनायक राऊत यांनी वरिलप्रमाणे केलेली मागणी डावलून त्यांचा अवमान केल्याबाबत निषेध व्यक्त केला.

18 जानेवारी 2019 मध्ये घोषित अधिसूचनेमध्ये नमुद अहवालासाठी चेन्नई स्थित कंपनीने नकाशे तयार केलेले आहेत. त्या कंपनीकडून आलेल्या प्रतिनिधीबाबत विचारणा करण्यात आली. तसेच,सागरी किना-यावर राहणा-या लोकांच्या जीवन-मरणाचा प्रश्न बनलेल्या CRZ विषयाची सुनावणी प्रत्यक्ष बाधीत लोकांचे म्हणणे ऐकून घेता केवळ एका तासामध्ये संपविण्याच्या भुमिकेबाबत प्रश्न उपस्थित करण्यात आला. कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर सामाजिक अंतर पाळून सुनावणी घेण्याच्या उद्देशाने थोड्या-थोड्या लोकांची सभागृहामध्ये बसण्याची व्यवस्था करून सर्वांना संधी देण्यात येणार असल्याचे प्रशासनाकडून स्पष्ट करण्यात आले. मात्र,यावर CRZ बाधीत हरकत अर्जाची व्याप्ती लक्षात घेऊन शासनाने खुल्या जागेवर सुनावणी लावून प्रत्येक हरकतदारास आपले म्हणणे सादर करू देण्याची मागणी करण्यात आली.

वरिलप्रमाणे बैठक व्यवस्था लावून सर्व हरकतदारांना एकाचवेळी आपल्या हरकती नोंदविण्याची संधी देण्याची व्यवस्था करेपावेतो आणि ज्या चेन्नईस्थित एजन्सीने अधिसूचनेसाठीचा नकाश बनविला आहे त्या कंपनीचे प्रतिनिधी उपस्थित झाल्याशिवाय जनसुनावणीचे कामकाज चालविण्यात येऊ नये अशी भुमिका घेऊन सर्व मालवण वासियांनी सुनावणी रद्द करण्याची मागणी केली. केंद्र शासनाच्या निर्देशानुसार सुनावणीचे कामकाज चालू असून सर्वांना आपली बाजू मांडण्याची संधी देण्यात येणार आहे तसेच,सुनावणी रद्द करता येणार नाही असे अध्यक्ष तथा निवासी उपजिल्हाधिकारी यांनी स्पष्ट केले.

सरते शेवटी, श्री.कांदळगांवकर नगराध्यक्ष,मालवण यांनी CRZ ला मालवण मधील नागरिकांचा विरोध नसून सध्या चालविली जाणारी प्रक्रिया चुकीची असल्याचे मत व्यक्त केले. अंदाजे 2100 लोकांच्या हरकतीचे अर्ज दाखल झाले असून सर्वांना आपले म्हणणे मांडण्याचे उद्देशाने उपस्थित राहता येईल अशी सुनावणी लावण्याची मागणी करून सुनावणीचे कामकाजावर बहिष्कार टाकण्यात आला. तसेच त्यांनी सुनावणी स्थगित करणेबाबत प्रशासनाला निवेदन दिले. आणि सर्व मालवण वासियांकडून / CRZ हरकतदारांकडून सभागृहाचा त्याग करण्यात आला.

इतिवृत्त

दि. 30.09.2020

ऑनलाईन जनसुनावणी जिल्हाधिकारी कार्यालय सभागृह
प्रारूप किनारा क्षेत्र व्यवस्थापन आराखडयांबाबत (CZMPS) आयोजित जनसुनावणी

सदर ऑनलाईन जनसुनावणी मा.जिल्हाधिकारी,सिंधुदुर्ग यांच्या अध्यक्षते खाली दिनांक 30/09/2020 रोजी सकाळी 11.00 वा. जिल्हाधिकारी कार्यालयाच्या नविन सभागृहामध्ये आयोजित करण्यात आली. सदर बैठकीस खालीलप्रमाणे अधिकारी उपस्थित होते.

अ.क्र	अधिकारी / कर्मचारी यांचे नांव	पदनाम	स्वाक्षरी
1	मा.श्रीम.के. मंजुलक्ष्मी,	जिल्हाधिकारी सिंधुदुर्ग	सहि XXX
2	श्री. मंगेश जोशी,	अप्पर जिल्हाधिकारी,सिंधुदुर्ग	सहि XXX
3	श्रीम.शुभांगी साठे	निवासी उपजिल्हाधिकारी,सिंधुदुर्ग	सहि XXX
4	श्री.जयकृष्ण फड	उपजिल्हाधिकारी, निवडणूक विभाग, सिंधुदुर्ग	सहि XXX
5	श्रीम.वैशाली राजमाने	उपविभागीय अधिकारी,कणकवली	सहि XXX
6	श्रीम.वंदना खरमाळे	उपविभागीय अधिकारी,कुडाळ	सहि XXX
7	डॉ.रूपेश महाले,	प्रकल्प अधिकारी,महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट ऑथोरिटी, पर्यावरण विभाग मुंबई	सहि XXX
8	श्री.रविंद्र आंधळे	प्रादेशिक अधिकारी,महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ कोल्हापूर	सहि XXX
9	सौ. इंदिरा गायकवाड,	उप प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, रत्नागिरी	सहि XXX

सदर जनसुनावणी करीता मा. श्री. उदय सामंत, पालकमंत्री महोदय, मा. विनायक राऊत, खासदार, मा. वैभव नाईक, आमदार, मा.दिपक केसरकर, माजी आमदार, श्री. राजन तेली, जिल्हा अध्यक्ष, भा.ज.प. व तसेच वेंगुर्ला,मालवण, सावंतवाडी,कुडाळ, देवगड या सर्व पंचायत समिती मा. लोकप्रतिनीधी, मा. नगराध्यक्ष, ऑनलाईन सहभागी होते. व प्रत्यक्षपणे पत्रकार उपस्थित होते.

मा.श्रीम.के. मंजुलक्ष्मी, जिल्हाधिकारी यांनी प्रस्तावना केली की, दिनांक २८/०९/२०२० रोजी घेण्यात आलेल्या ऑनलाईन सुनावणीमध्ये तांत्रिक अडचणींमुळे सर्वांना हरकती मांडता आल्या नाहीत. परंतु, प्रत्यक्ष जनसुनावणीमध्ये सहभागी झालेल्या नागरिकांनी त्यांच्या हरकती सादर केल्या आहेत. त्यामुळे मा. लोकप्रतिनीधी करीता आज दिनांक ३०/०९/२०२० रोजी सकाळी ११.०० वा. ऑनलाईन जनसुनावणीचे आयोजन करण्यात आले आहे. या करीता ऑनलाईन सहभागी झालेले मा. श्री. उदय सामंत, पालकमंत्री महोदय, मा. विनायक राऊत, खासदार, मा. वैभव नाईक, आमदार, मा.दिपक केसरकर, माजी आमदार, व तसेच वेंगुर्ला,मालवण, सावंतवाडी,कुडाळ, देवगड या सर्व पंचायत समिती यांचे सभापती लोकप्रतिनीधी व नगराध्यक्ष,श्री. राजन तेली, जिल्हा अध्यक्ष,भा.ज.प. या सर्वांचे स्वागत करुन श्री. रूपेश महाले यांना सादरीकरण करण्यास विनंती केली. तसेच

चेन्नई कंपनीचे प्रतिनिधी व डॉ. अशोक शिंदीकर हे ऑनलाईन सहभागी असल्याचे सांगितले. सादरीकरणानंतर आपण सुनावणी करणार आहोत असे सांगितले.

मी रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, सी.आर.झेड.ची पार्श्वभूमी सादर करणार आहे. याकरीता नकाशे बनविणारे डॉ. माणीक व डॉ. बद्री हे ऑनलाईन उपस्थित आहेत. तसेच डॉ. शिंदीकर, हे सुध्दा आपल्या शंकाचे निराकरण करणेसाठी ऑनलाईन सहभागी आहेत. सन 1991 मध्ये पहिली अधिसूचना जाहिर करण्यात आली असून सागरी संवर्धन तसेच मच्छिमार लोकांचे साधन सामुग्रीचे संगोपन या बाबी अधिसूचनेमध्ये प्रामुख्याने पाहिल्या गेल्या आहेत. नैसर्गिक आपत्ती, जागतिक तापमान वाढीमुळे होणारे नुकसान टाळणे आणि शाश्वत विकास साधणे यादृष्टिने सन 1991 आणि नंतर सन 2011 मध्ये अधिसूचना जाहिर करण्यात आली. तदनंतर नव्याने 18 जानेवारी 2019 रोजी अधिसूचना जाहिर करून प्रारूप नकाशा तयार केलेला आहे. सदर अधिसूचनेबद्दलची माहिती थोडक्यात सांगितली. सन 1991 च्या अधिसूचनेमध्ये 500 मिटरचे क्षेत्र नाविकास क्षेत्र म्हणून जाहिर करण्यात आलेले आहे. सन 2011च्या अधिसूचनेमध्ये समुद्रापासून 100 मिटरचे अंतर प्रतिबंधित होते आणि आताच्या अधिसूचनेमध्ये 50 मिटर करण्यात आले आहे अशा प्रकारे सन 2019 ची अधिसूचना ही अधिक फायदेशिर असल्याचे श्री.महाले यांनी नमुद केले. नविन अधिसूचनेतील तरतुदीनुसार 300 स्क्वेअर मीटर घरांच्या बांधकामास स्थानिक पातळीवर परवानगी मिळणार आहे त्याकरिता मंत्रालय स्तरावर लोकांना जावे लागणार नाही. तसेच CRZ क्षेत्रामधील जुन्या घरांच्या दुरुस्ती करिता परवानगी मिळणार आहे. तसेच मच्छिमारांना लागणा-या सोयीसुविधा व जनतेला आवश्यक असलेल्या पायाभूत सोयीसुविधा यांना नाविकास क्षेत्रामध्ये परवानगी मिळणार आहे. अशा प्रकारे अनेक शिथिलता देण्यात आलेल्या आहेत.

या नंतर श्री.महाले यांनी मा. खासदार व मा. आमदार यांना त्यांचे मुद्दे मांडण्याकरीता विनंती केली.

मा. खासदार श्री. विनायकजी राऊत :-

नविन CRZ बाबत खूप चांगला खुलासा केला आहे. खरं म्हणजे आम्हाला हेच अपेक्षित होत आणि मी मा. जिल्हाधिकारी यांनी नविन कायद्याबद्दल संभ्रम दूर करावा अशी विनंती केली होती. याचे फायदे तोटे काय आहेत हे सांगण्याची आवश्यकता होती. अशा स्पष्टीकरणामुळे बराचसा संभ्रम दूर झाला आहे. तुम्ही खूप चांगली माहिती दिली आहे. ज्यावेळी केंद्र सरकारकडे हा विषय आला त्यावेळी मा. प्रकाश जावडेकर यांना विनंती केली होती की नविन CRZ अंतीम नकाशे बनविताना सर्व ग्रामपंचायती, लोकप्रतिनिधी, त्यामुळे प्रभावित होणारे लोक यांची मत ही जाणून घेण्याची आवश्यकता आहे व त्यामध्ये शिथिलता देणे गरजेचे आहे. तुम्ही सन १९९१, २०११, व २०१९ अशी पार्श्वभूमी दिली आहे त्यामध्ये एकच सांगू इच्छितो, सुदैवाने पुन्हा एकदा जनतेला CRZ बाबत मते मांडण्याकरिता संधी मिळालेली आहे. त्याचा सदुपयोग करून घ्यावा अशी माझी सर्वांना विनंती आहे व ते करताना जे मला थोडस खटकल व ज्या त्रुटी आहेत त्या महत्त्वाच्या आहेत. कालच्या संभ्रममध्ये जनतेचा उद्रेक होण्याच कारण काय? सिंधुदुर्ग जिल्हयातील जमिन वेगवेगळ्या Criteria मुळे प्रभावित झाली आहे. सिंधुदुर्ग जिल्हयामध्ये इको सेन्सिटीव्ह झोन, तसेच जवळजवळ 40000 हेक्टर क्षेत्र हे वन क्षेत्र, देवस्थान इनाम जमिनी व CRZ आहे. त्यामुळे सिंधुदुर्ग जिल्हयाचे भौगोलिक क्षेत्रफळ हे जवळजवळ 80 टक्के वेगवेगळ्या Criteria खाली बाधीत झाले आहे. त्यामुळे विकास करू शकत नाही, त्यामुळे लोकांच्या

भावना तीव्र आहेत त्यामुळे त्यांची चूक नाही. कायदा व्यवस्थित सांगण्याची गरज होती. आता नकाशांना अंतिम स्वरूप द्यायचे आहे. ज्या नकाशांना सन 2011 साठी मंजूरी दिली, तसेच आम्ही लोक प्रतिनिधींनी केंद्र सरकारकडे विनंती केल्यामुळे आज सुनावणीमध्ये लोकांना नकाशाची माहिती मिळणे गरजेचे आहे परंतु, दुर्दैवाने काय झाले सन 2011 नंतर सन 2014 साली चॅन्नई संस्थेने गुगलद्वारे नकाशे केले आहेत. परंतु सन 2014 नंतर त्यामध्ये खूप बदल झाले आहेत. उदाहरण द्यायचे झाले तर 2-3 मुद्दे सांगू इच्छितो. एक 300 स्केअर.मी. पर्यंतची परवानगी जिल्हाधिकारी कार्यालयाला दिली आहे. परंतु सन 2014 साली जे नकाशे केले ते satellite व गुगलद्वारे केलेले आहेत. त्यावेळेला उच्चतम भरतीचे पाणी रेषा वाढल्यामुळे खा-या पाण्याने शेती प्रभावित झाली आहे. त्यामुळे शेती व बागायती वाचविण्याकरिता बंधा-यांची निर्मिती केली त्यामुळे खा-या पाण्याचा अटकाव झाला. परंतु बंधारे आधीच्या नकाशांमध्ये दिसत नाहीत. उदाहरण मसुरे गावात एक झरा आहे त्याचे पाणी संपूर्ण गाव वापरत आहे. सन 2011 ते सन 2014 पर्यंत झ-याच्या अर्ध्या भागांपर्यंत खारे पाणी येत होते पण त्यानंतर बंधा-यामुळे खा-या पाण्याचा अटकाव झाला व तो वहाळ म्हणजेच झरा हा जिथून उगम पावतो तिथपर्यंत तुमची 50 मी.ची रेषा टाकलेली आहे आणि असे अनेक ठिकाणी झालेले आहे म्हणजे देवगड, वेंगुर्ला, येथे असे झाले आहे. शेती व बागायतीचे नुकसान होवू नये म्हणून सरकारनेच या बंधा-यासारख्या उपाययोजना केलेल्या आहेत. दुर्दैवाने या नकाशांमध्ये ती सुधारणा करणे आवश्यक आहे. दुसरं महत्त्वाचे 1 स्क्वेअर कि.मी. क्षेत्रामध्ये 2161 पेक्षा जास्त लोकसंख्या असेल तर त्याला 50 मीटरची सवलत आहे. परंतु संपूर्ण मालवण तालुक्यामध्ये अशी दोनच गावे मिळू शकतील एक देवबाग व दुसरे त्याच्या बाजूच व कोकणातील वाड्यावस्त्या गावे विखुरलेली आहेत त्यामळे 1991 पूर्वी जी पारंपारीक गावे, वस्त्या, वाड्या, कोळीवाडे आहेत. या सगळ्यांना लोकसंख्येची अट काढून टाकली पाहिजे. आमच्या कोकणातली गावे जास्तीतजास्त 300,400,500 लोकसंख्येची आहेत. त्यामुळे 2161 लोकसंख्येची अट रद्द करा व पारंपारिक मच्छिमार, पारंपारिक गांव, पारंपारिक कोळीवाडे यांची 1991 साली नोंद झाली आहे. या गावांना 50 मीटरची सवलत लागू करणे महत्त्वाचे आहे. आता शहरंसुध्दा वाढायला लागली आहेत. मालवण, वेंगुर्ला नगरपालिका देवगड नगरपंचायत असेल तरेखोल खाडी जवळील बांदा यांना पर्यटनाच्या दृष्टीने सरसकट शिथिलता देणे आवश्यक आहे. अजून एक खुलासा करावा. मच्छिमारांसाठी ज्या पायाभूत सोयीसुविधा व amenities आहेत त्या तशाच राहणार असा खुलासा केला आहे, पण Home stay बीचसेक्स, देवबागचा समुद्रकिनारा, तारामुंब्री, तांबळडेग आहे या ठिकाणी त्यांना आवश्यक असणारे बायोटॉयलेट बसविलेले आहेत, मच्छिमारांसाठी रॅम्पची (जेट्टीची) आवश्यकता असते CRZ नियमाखाली अटकाव केला जातो परवानगी दिली जात नाही. मघाशी खुलासा केला त्यावर अजून माहिती द्या की मच्छिमारांसाठी आवश्यक असणा-या पायाभूत सोयीसुविधा समुद्रापासून किती मीटरवर कराव्या लागणार? तसेच पर्यटनाच्या दृष्टीने pipeline drainage, या सुविधा जिल्हाधिका-यांच्या परवानगीने मिळाल्यात त्याप्रमाणे सूचना करण्याची गरज आहे. या आराखड्यांमध्ये 1,2,3,4 हे प्रकार आहेत. मी पुन्हा एकदा विनंती करू इच्छितो केंद्र सरकार CRZ राबविताना त्याचा दुष्परिणाम होणार नाही याची दक्षता घ्यायला हवी. विकासावर दुष्परिणाम होणार नाही याची काळजी घेतली पाहिजे. त्यासाठी सुनावणी अत्यंत महत्त्वाची आहे CRZ नकाशा तयार कराल तेंव्हा पर्यटनाच्या दृष्टीने, सिंधुदुर्ग हा एकमेव पर्यटन जिल्हा आहे व त्यामुळे पर्यटन हा एकमेव उद्योग आहे व त्यामध्ये वाढ करण्याकरिता CRZ चा प्रतिबंध होणार नाही याची दक्षता घेतली पाहिजे. तुमच्यासारखे अधिकारी याकडे सकारात्मक दृष्टीने पाहतील याची

आम्हाला खात्री आहे. महसुली गावांचे स.नं. मध्ये खूप मोठी तफावत आहे. सन 2011 चे स.नं. व आत्ताचे नंबर यामध्ये मोठी तफावत आहे त्यामुळे ग्रामपंचायती अस्वस्थ झालेल्या आहेत. आमचे गाव पूर्ण बुडवायला निघालेत का? असे त्यांना वाटत आहे. त्यामुळे सन 2011 चे स.नं. व आत्ताचे स.नं. हे तपासून घेण्याची गरज आहे. अशी विनंती करतो. जिल्हाधिकारी यांचे अभिनंदन करतो व यातील फायदे व तोटे समजून सांगणे आवश्यक होते. आमचे मंत्री मा. आदित्यजी ठाकरे यांच्या सूचनेनुसार आजच्या जनसुनावणीचे आयोजन केले आहे. आता ज्या हरकती असतील त्यांचा गांभिर्याने विचार करावा व लोकांना सन्मार्ग प्राप्त करून द्यावा ही विनंती करतो.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

मा. आमदार श्री.दिपक केसरकर यांना विनंती की त्यांनी सूचना मांडाव्यात.

मा. आमदार श्री.दिपक केसरकर :-

सिंधुदुर्ग हा एकमेव पर्यटन जिल्हा आहे. Eco sensitive zone, CRZ, T1, T2 असे mapping केलेले आहे. इथे industries ना बंदी आहे. इथे Building च्या height ला Restrictions आहेत ते संपूर्ण जिल्हयाला आहेत. त्यामुळे सिंधुदुर्ग हा विशेष जिल्हा आहे. पहिल्यांदा mapping करण गरजेच आहे. दुसरे जे Notification आले त्या नंतर जिल्हयामध्ये कोणतीही मोठी industry आलेली नाही त्यामुळे job opportunity नष्ट झालेल्या आहेत. आणि ह्या job opportunity फक्त tourism च्या माध्यमातूनच मिळणार आहेत व त्यामुळे मोठ्या प्रमाणात migration असणारा हा जिल्हा आहे. याच उदाहरण द्यायचं झाल तर गणपतीच्या वेळी हे मोठ्या प्रमाणावर होते. त्यामुळे population norms सिंधुदुर्ग जिल्हयाकरिता शिथिल करावा. किनारपट्टीलगत ग्रामपंचायतीची लोकसंख्या 600 ते 700 असेल व त्याच्या बाहेरच्या ग्रामपंचायती 600 ते 2000 असते. सिंधुदुर्गमध्ये एकही गावठाण नाही त्यामुळे population density नाही. व मोकळ्या घरांमध्ये hospitality home stay ही महाराष्ट्रात सगळ्यात जास्त आहे. त्यामुळे Floating population म्हणून येणा-या पर्यटकांच्या संख्येचा विचार केला पाहिजे. तरच त्या गावाच tourism potential कळेल special case म्हणून सिंधुदुर्ग जिल्हयांचा वेगळा विचार करावा अशी आमची मागणी आहे. तसेच west coast चा अभ्यास आपण केलेला आहे. त्यामुळे मी इंग्रजीमध्ये सांगतो जे केरळमध्ये बसलेले आहेत त्यांच्यासाठी आहे. There are several districts so all those tourism districts are divided into various tourism zones height of building is also restricted. Because of these restrictions there is migration to Mumbai in search of jobs. No more industries because it is tourism district Highest no. of migrant in Sindhudurg about 5 lakh in one week during Ganesh festival from Mumbai to Sindhudurg. This population should be considered while recommendations are being made. My first request is no. of beaches are limited & one of the fact or report doesn't mention about sand dunes several plateaus in the district. Those dips are not shown in these maps. This is a geographical feature of Ratnagiri & Sindhudurg i.e. there is immediate hill on the coast of sea. So it cannot be compared with any other part. Part of Goa up to kerala is flat coast. These Cliffs are around 70% covered by the Coastal area. Height of cliffs is more than 30

mtr. So if you take aerial distance, then it would be injustice. Because the tourist will come to these districts to look blue sea. If you establish hotel up to 200mtr. Then it would become a injustice because of particular geography of this district. So my request is that all these features should be mentioned on the plan इतर लोकांच्या माहितीसाठी हा एकमेव जिल्हा आहे जिथे समुद्रकिनारा सपाट नाही त्यामुळे याचा विचार व्हायला हवा काल आमची बैठक होती मुख्यमंत्री महोदयांबरोबर त्यांनासुध्दा मी विनंती केलेली आहे की population densityची अट रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग या दोन जिल्हयांपुरती शिथिल करावी परंतु सिंधुदुर्ग पर्यटन जिल्हा असल्याने प्रामुख्याने याबाबत केंद्रीय पर्यावरणमंत्र्यांना विनंती करावी. तसेच ही जी टिम आलेली आहे त्यांनी खाडीच्या मुखाची पाहणी करावी. सन 2014 मध्ये effect होता तो आता राहिलेला नाही. काही ठिकाणी canal साठी फक्त sand dredging साठी government परवानगी देते. आपल्या नियमांप्रमाणे त्यामुळे lagoons sand dunes तयार झाली आहेत. ती tourist place आहेत. त्यामुळे खाड्यांमधला tidal effect संपलेला आहे व आपण ते norms लावले आहेत. जिथपर्यंत mangroves आहे तिथपर्यंत tidal effect आहे परंतु सध्याची परिस्थिती वेगळी आहे. त्यामुळे समुद्राचे पाणी कुठपर्यंत जाते याच आपण परिक्षण कराव. लहान नाले असताता ते tidal effect खाली दाखविण्यात आलेली आहेत आणि जी छोटी छोटी गाव आहेत त्यांना स्वतःची घरे बांधायची असतात त्यामुळे tidal effect चे पुन्हा परिक्षण करावे. दुसरी बाब ज्या ठिकाणी salt pans आहेत त्या ठिकाणी पंप लावून पाणी दिले जाते. ते जर CRZ मध्ये घेतल तर opportunity संपतील तसेच मत्स्यशेतीच्या opportunity संपून जातील त्यामुळे पुन्हा परिक्षण करावे नाहीतर मत्स्यशेतीचे खूप मोठे नुकसान होणार आहे. आता सुरुवातीलाच सांगितले की मच्छिमारांच्या हिताचं संरक्षण व्हावं परंतु पहिल्या अॅक्ट मध्ये provision आहे की मच्छिमार existing FSI वापरू शकतात. त्यांना परवानगी मिळायला हवी त्याचे implementation होताना दिसत नाही. याच explanation दिलं गेलं पाहिजे की आपण जर विचार केला तर मच्छिमार यांच्या छोट्या घरामध्ये tourist राहू शकत नाही तर यांच explanation आपण द्याव व या संदर्भातील परवानग्या local level ला दिल्या जात नाहीत. आपण अनायसे इथे आला आहात. CZMP चे member आलेले आहेत, मच्छिमारांना Town Planning व जिल्हाधिकारी यांच्या कार्यालयाकडून परवानग्या मिळव्यात त्यामुळे त्यांच्या उत्पन्नाचे स्त्रोत निर्माण होतील. दुसर Beach shack policy बरोबर tents allowed आहेत की नाही याच explanation कराव. आपण Basic infrastructure बाबत सांगितलेल आहेच ते No Development Zone मध्ये allow केलेल आहे. हे चांगल आहे परंतु महत्वाच्या बाबी आहेत त्या म्हणजे regional town planning चे Super imposition करायच आहे. Beaches, lands, rocky cliffs हे सर्व केल्यानंतर या जिल्हयाला special case म्हणून relaxation द्याव तरच आम्हाला न्याय मिळेल. खारलँडचे जे बंधारे आहेत ते मोठयाप्रमाणावर नादुरुस्त झाले आहेत. Rice field च्या protection करिता बंधारे बांधले जातात. जिथे खाडीच पाणी आत येत तिथे तुम्ही Mangroves status देता. किती ठिकाणी rice field आहेत याची नोंद झाली नाही. अन्यथा बरेच लोक शेती करण्यापासून वंचित होतील. Mangroves मधील जे नियम आहेत त्यामध्ये खेकडा पालन केल जात. त्याकरीता relaxation दिल गेल पाहिजे. ज्यांच्या जमिनीमध्ये Mangroves आहेत त्यांना उपजिवीकेचे साधन निर्माण होईल जी manmade Mangroves आहेत, ती 30 ते 40 टक्के आहेत. या जिल्हयामध्ये social forestry मार्फत केल गेल आणि ते यशस्वी झालेले

आहे.याची सुध्दा नोंद आपल्या report मध्ये आली पाहिजे. जिथे खार पाणी जावून Mangroves झालेली आहेत. तसेच इथे जी Aquaculture करणारी माणसं आहेत त्यांच्यासुध्दा अडचणी आपण जाणून घेतल्या पाहिजेत. सीआरझेडमुळे यांना अडचणी निर्माण झालेल्या आहेत. जे sand mars तयार झाले आहेत त्यामुळे 2014 मधील tidal effect चा विचार न करता 2020 मध्ये जी परिस्थिती आहे ते consider करून Mangroves आहेत तिथंपर्यंत लावून टाकू नये. कारण Mangroves सुध्दा tourism चा हिस्सा आहे. आमच्याकडच्या महिला बचत गट यांना Battery operated Boats दिलेल्या आहेत. व त्या tour घडवतात. या ठिकाणी walk करता येते. Nature interpretation करता येत आणि सगळ्यांच्या माध्यमातून Mangroves च संवर्धन करता येईल. एक झाड असेल तर ते Mangroves म्हणायला नको. ते Accidentally पाणी जावून निर्माण झालेले आहे. त्यांना यात include करू नये. या सूचना मी पोहचवलेल्या आहेत. आता जे Beach sacks policy थोडसं explain कराव व मच्छिमारांच्या सुविधा पण पुन्हा explain कराव्या ही विनंती.

येथे बाहेरच्या बोट येतात, पर्ससीन मासेमारी होते. वेगवान बोटी ज्या श्रीलंकेमध्ये बांधल्या जातात त्या रत्नागिरी व सिंधुदुर्गकरीता देण्यात याव्यात ही मी मुख्यमंत्री महोदयांना विनंती केलेली आहे व त्यांनी ती मान्य केलेली आहे. तेव्हा मच्छिमारांना लागणा-या सुविधा द्याव्यात अशी मी विनंती करतो. धन्यवाद.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

केसरकर साहेबांनी खूपच चांगली माहिती दिली व यासंदर्भातील खुलासा डॉ. शिंदीकर, डॉ. माणिक असे आम्ही एकत्रितपणे करू धन्यवाद यानंतर मी मा. राजन तेली यांना विनंती करतो की, त्यांनी आपले मुद्दे येथे मांडावेत.

माजी आमदार राजन तेली :-

राऊत साहेबांनी व केसरकर साहेबांनी जे मुद्दे मांडले त्याबाबत शिंदीकर साहेब उत्तरे देतील. तसेच मच्छिमार लोकांना लागणा-या सुविधा जसे की मासे वाळवण्याची जागा, जाळे विणणे व इतर सुविधा याकरिता No development Zone मध्ये सुध्दा परवानगी मिळणार आहे. आता MCZMA कडे सर्व प्रस्ताव येत होते. परंतू आता स्थानिक पातळीवर 300 स्क्वेअर मीटर पर्यंतचे बांधकामास नवीन तरतुदीनुसार परवानगी मिळेल अधिसूचना अंतिम झाल्यानंतर. तिसरं - Beach sacks बदल अधिसूचना High tide line पासून 10 मीटर अंतरावर आपण करू शकतो. त्यामध्ये अट टाकली आहे की tourism plan दाखवावा त्यामुळे अजून काही विकास काम आहेत ती घेता येतील. पुढे खारभूमी बंधारे नादुरुस्त झालेचा विषय याबद्दल शिंदीकर साहेब यांनी उत्तर दिले.

डॉ. शिंदीकर :-

त्यांनी नमूद केले की, माननीय नेत्यांनी अतिशय अभ्यासपूर्ण असे निवेदन दिले आहे. ही संपूर्ण किनारपट्टी आहे. सिंधुदुर्ग जिल्हा हा अभ्यासाचा जिल्हा आहे. महाराष्ट्र सागरी किनारा व्यवस्थापनाद्वारे या लहानसहान गोष्टींकरिता मुंबईपर्यंत याव लागत होत. तर हा मुद्दा निकालात काढण्याकरिता प्रभावीपणे मांडला आहे. या सर्व प्रस्तावांवर तातडीने कार्यवाही करण्याची गरज आहे. जेणेकरून स्थानिक लोकांना कमीतकमी त्रास व्हावा. एका बाजूला पर्यावरणाचा -हास रोखायचा आहे व दुसरा बाजूला लोकांच्या उपजिविकेचा प्रश्न आहे.

त्यामुळे मसुरे गावचं उदाहरण महत्वाचं आहे. महाराष्ट्रामध्ये नेचेवर्गीय कांदळवन त्याला इंग्रजीमध्ये acrostica असे म्हणतात ते सिंधुदुर्ग जिल्हयामध्येच सापडते. हा अभ्यास करून सोडविण्याचा विषय आहे. आता जी निसर्गाची बलस्थाने जी सिंधुदुर्ग जिल्हयातच आहेत. मी सांगू इच्छितो की सुंद्री नावाची जी वनस्पती केवळ सिंधुदुर्ग जिल्हयात निवती येथे मिळते अन्यत्र कोठेही मिळत नाही. खारभूमीचा विकास करताना शासनाने भात लागवड करता यावी हा विचार दुर्देवाने केला पण याचं नियोजन व्यवस्थित नसल्याने तिथे खार पाणी आत आलेलं आहे.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-
मा.पालकमंत्री उदय सामंत हे सहभागी झालेले आहेत त्यांच स्वागत करीत आहे.

डॉ. शिंदीकर :-

धन्यवाद सर, आपल्या परवानगीने पुढे जातो. बंधा-यांची निगा न राखल्याने खारे पाणी आत आल्यामुळे खाजणाची वाढ झाली आहे. त्यामुळे वर्गीकरण करताना ते CRZ-1मध्ये करण्यात आलेले आहे. परंतू आपल्या सूचनेनुसार मसुरे व अन्य ठिकाणी पुन्हा परिक्षण करून 2011 नंतर आपल्या संवेदना, भावना लक्षात घेवून आता जे अर्ज आलेले आहेत व नविन नियमांप्रमाणे ग्राह्य आहेत परंतू जोपर्यंत ही अधिसूचना अंतिम होत नाही तोपर्यंत जुनेच नियम लागू राहतील. काही क्षेत्र CRZ-3 मध्ये येते पण ते CRZ-1 मध्ये दाखविले गेले आहे. पूर्वीच्या बांधकामाला मंजूरी देता येते याची माहिती नसल्याने काही प्रमाणात गैरसमज निर्माण होत आहेत. सारासार विचार करून सन 1991 पूर्वीच्या बांधकामांना व स्थानिक मच्छिमारांना सुविधा दिल्या जातीलू पारंपारिक गोष्टींना यामध्ये शिथिलता दिलेली आहे. खारफुटी व जलचर यावर अवलंबून असतात. खेकडा पालन वगैरे पारंपारिक गोष्टींना यामुळे बाधा येणार नाही कृपया हे सगळ्यांनी लक्षात घेऊया. या माध्यमातून सगळ्यांना विनंती आहे की CRZ प्रभावित क्षेत्र असा उल्लेख केला जावा कारण बाधीत म्हटले की संकट / शत्रू असल्याचा भास होतो म्हणून यापुढे उल्लेख करताना CRZ प्रभावित क्षेत्र असा उल्लेख करावा. तसेच केंद्र सरकारने देशपातळीवर ही योजना आखलेली आहे. यामध्ये छोट्या गावांमध्ये बदल झाला असण्याची शक्यता आहे त्यामध्ये दुरुस्ती करण्याकरीताच ही न्जनसुनावणी आहे. ही चर्चा अभ्यासपूर्ण होते आहे सर्वजण शांततेने ऐकत आहेत. त्याचा निश्चितच फायदा होईल असे वाटते. त्यासाठी प्रशासनाने दोन पावले पुढे जावून काम करण्याची गरज आहे. स्थानिक लोकांनी एकत्र येवून त्यांना ते बदल हवे आहेत त्यांनी ते समितीला सांगावेत. या चर्चेचा सर्व इंग्रजी अनुवाद करून मी स्वतः पुढे पाठवणार आहे हे मी नम्रपणे नमूद करू इच्छितो.

माजी आमदार राजन तेली :-

तुम्ही खूप चांगली माहिती दिली. माझे 2-3 मुद्दे आहेत. हा एकमेव पर्यटन जिल्हा आहे. यामध्ये समुद्र किनारे दाखविलेले दिसत नाहीत जो डोंगराळ भाग आहे त्याची नेमकी माहिती नाही. वनसंज्जेमध्ये बरीच जागा गेलेली आहे त्यामुळे industry येवू शकत नाही त्यामुळे Tourism हा एकच पर्याय आहे त्यामुळे या जिल्हयाला special सूट दयावी ही विनंती. दुसरी विनंती आता जशी माहिती दिली तशी एक कार्यशाळा ग्रामपंचायतीकरिता (किनारपट्टीच्या) ठेवावी. अशी एक कार्यशाळा कलेक्टर ऑफीसला जरी घेतली तर सगळ्यांना चांगलं मार्गदर्शन मिळेल. धन्यवाद

मा. आमदार वैभव नाईक :-

खासदार विनायक राऊत व मा. आ. केसरकर यांनी जे मुद्दे मांडले तेच मुद्दे मी सोमवारी दि. 28.09.2020 च्या सुनावणीमध्ये मांडले होते. मालवण येथील Marine sanctuary ला लोकांचा विरोध आहे. छोट्या छोट्या परवानग्या इथेच मिळाल्या तर ते सुटसुटीत होईल व लोकांना त्याचा फायदा होईल. मा. आमदार श्री. केसरकर साहेबांनी सांगितल्याप्रमाणे खाडीच्या क्षेत्रात पर्यटनाच्या दृष्टीने सवलत मिळावी. पाऊस पडल्यानंतर छोट्या छोट्या खाड्यांमध्ये आत पाणी येते व तिथे mangroves येतात. 10 वर्षांपूर्वीचा नकाशा 5 वर्षांपूर्वीचा नकाशा व आताचा नकाशा यामध्ये खूप तफावत आहे. तसेच बंधारे न घातल्याने mangroves चे क्षेत्र वाढत आहे. त्यामुळे याचा विचार व्हायला हवा. जागेवर जावून सर्व्हे व्हायला हवा. महसूल विभाग व आपण एकत्र जागेवर जाऊन क्षेत्र निश्चित करावे.

श्री. रुपेश महाले - चेन्नईचे प्रतिनिधी आहेत त्यांना त्यांच्यासाठी इंग्लिशमध्ये सांगतो.

1. Confusion about survey numbers some wrong, mis located & wrongly shown.
2. Hon'ble MLA Kesarkar Sir - Requesting resurvey of beaches & river
3. Geographical features -Plateau, Cliffs shown in draft CZMP
4. Mangroves shown in place of rice fields.

डॉ. माणिक, चेन्नई प्रतिनिधी :-

1) Good afternoon. Brief the notifications 2011 & 2019. Ministry how to update CZMP confusion in survey no. etc- said that the maps provided by Maharashtra Govt. it shall rectify the survey no. issue at all. 2) Resurvey of creek & river-There is difference in 2011 & 2019 then if it changed then we look in to & we make change represent to central govt. & correct it, land use feature is missing. We prepare the land use-geographical feature, agriculture, field. Another question - CRZ prepared as per guidelines. Geographical features taken in to account while preparation of CZMP. typically in Maharashtra & Goa Mangroves increased in agricultural fields. We have to demarcate. Mangroves grown in private field. There will be no buffer. If there is 1000 sq mtr mangroves then there will be 50 mtr buffer zone. 2011 Notification data base is being used, satellite images & high resolution images. That data base is used in present CZMP. Obviously there may be some changes. Where there are changes required we will rectify & will send to authority for consideration.

Shri. Rupesh Mahale :-

There are Aquaculture, these ponds are not natural & it is intertidal zone.

Dr. Manik -

We will cheque it & we will change that particular map & send to authority for consideration.

मा. खासदार श्री. विनायकजी राऊत :-

सेंट्रल गव्हर्नमेंट यांनी प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना लागू केलेली आहे. या योजनेतर्गत मत्स्यशेती, मत्स्यउत्पादन, prawns farming या ठिकाणी कोणती अडचण येणार नाही त्याची काळजी घेतली पाहिजे ही संपूर्ण योजना 20,000 कोटींची आहे. त्यामध्ये महाराष्ट्राला त्याचा मोठा फायदा होणार आहे. त्यामुळे या Activity कुठे चालणार हे आताच सांगू शकत नाही त्यामुळे Prawns & crab farming यामध्ये disturbance होता कामा नये आणि दुसरं आ. वैभव नाईक यांनी सांगितल्याप्रमाणे सागरी अभयारण्य नेमके कुठे असणार याबाबत किना-यालगतची गावे संभ्रमीत आहेत 2011 व 2014 ला ज्या ठिकाणी नारळी व पोफळी आहेत त्या ठिकाणी mangroves दाखविले आहेत. तुमच्या अधिका-यांनी Rectify करतो असे सांगितले. काही भाग असे आहेत. उदाहरणार्थ देवबाग एका बाजूला खाडी व एका बाजूला समुद्र व त्यामधील अंतर hardly 100 mtr. आहे. तसेच तळाशील व देवगड तालुक्यात मिठबांव आहे वेंगूर्यातील वेळागर आहे. अशा गावांना तुम्ही नेमकं काय करणार? तिथे Fishing tourism activity आहे. संगमावर वसलेल्या गावांसाठी तुम्ही काय करणार? तसेच जे island आहेत खोत, मसूकर, येथे लोकवस्ती आहे त्यांचा पुर्नविकास करायचा झाल्यास तुम्ही काय करणार आहात?

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-
वरील मुद्दे इंग्लिशमध्ये सांगितले.

डॉ. माणिक :-

CRZ doesn't hamper aquaculture & fish farming at all. Those are existing, will run & if it is making in CRZ area, there is problem.

मा. खासदार श्री. विनायकजी राऊत :-

Prime Minister scheme for aquaculture is upcoming & it will be implemented.

Dr. Manik :-

Aquaculture & Salt pane is a part of intertidal zone. There is no connection of sea water.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-
Marine sanctuary चा खुलासा करावा.

डॉ. शिंदीकर :-

महत्वाचा मुद्दा आहे. संरक्षित ठिकाण म्हटले की, सर्वसामान्य लोकांना भिती वाटते. प्रवेश नाकारला जाईल का? तर Critical vulnerable (CVCA) हा अतिसंवेदनशील भाग जो

जैविक विविधतेच्या दृष्टीने अभ्यासला जातो व संरक्षित क्षेत्र निर्माण केला जातो. ही खूप मोठी देणगी आहे याचं जागतिक पातळीवर होण्यासाठी हा एक मोठा बिंदू आहे परंतु त्याचबरोबर लोकभावना महत्वाची आहे. CRZ-1 म्हणजे प्रतिबंधित म्हणजे विकास कामे नाहीत परंतु मुद्दाम नमूद करावेसे वाटते की, या क्षेत्रामध्ये विकास कामे अधिकाधिक पर्यावरणपूरक कसे होतील त्यासाठी प्रयत्न करू शकतो तसेच यामध्ये स्थानिक लोकांचे हितसंबंध दुखावले जाणार नाहीत, तसेच स्थानिक लोकांच्या पायाभूत सुविधा या सीआरझेड-1, मध्ये म्हणजे पाईपलाईन, वीज वाहक तारा किंवा संवादाच्या दृष्टीने असणा-या तारा, रस्ते, लोकांना जाण्यायेण्यासाठी पूल यांचे बांधकाम करण्यासाठी.

श्री. रुपेश महाले :-

प्रश्न असा आहे की जो मालवणच्या कर्ली खाडीमध्ये CVCA दाखविलेला आहे व सिंधुदुर्ग किल्ल्याजवळ प्रवाळ बेट दाखविलेलं आहे.

डॉ. शिंदीकर :-

जे उद्योग खाडीच्या पाण्यावर अवलंबून आहेत त्यांना कोणताही प्रतिबंध असणार नाही ही बाब मुद्दामहून नमूद करू इच्छितो.

मा. खा. विनायक राऊत :-

या जैवविविधतेच्या संरक्षणाकरीता मालवणमधले मच्छिमार नियमांच पालन करतील परंतु परराज्यातून येणारे LED fishing जे आहेत त्याला पूर्णपणे प्रतिबंध केला तरच हा उद्देश सफल होईल असे वाटते. सरकारने त्याच्यावर गांभीर्याने विचार करणे आवश्यक आहे. या बाबतीत कार्यशाळा झाली तर लोकांना समजेल. चेन्नईच्या लोकांनी ते Rectify करू असे सांगितले आहे त्याचा आपण फायदा घेण्याची आवश्यकता आहे.

आ. वैभव नाईक :-

मॅपमध्ये मच्छिमारांची घरे दाखविली नाहीत याचा खुलासा व्हावा.

डॉ. शिंदीकर :-

शासनाने जी माहिती दिली - कोळीवाडे, परंपरागत वस्तीस्थाने निर्देशित केली आहेत ते नमूद करण्याची सुविधा देण्यात येईल.

मा. खासदार श्री. विनायकजी राऊत:-

जिल्हा प्रशासनाने हे करणे आवश्यक आहे.

डॉ. शिंदीकर :- 1991 पुर्वीची बांधकामे व रस्ते यांवर कोणतेही बंधन नाही. बांधकामांमध्ये समुद्राच्या दिशेने वाढ नाही करता येत जमिनीच्या दिशेने वाढ करता येईल.

मा. आ. विनायक राऊत :-

देवबाग हा गाव आहे. एका बाजूला खाडी व पुढे समुद्र आहे त्यामुळे अशा ठराविक गावांना तुम्ही Visit करायला हवी.

आ. वैभव नाईक :-

CVCA बाबत माहिती द्या.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

CVCA हे अतिसंवेदनशील क्षेत्र - मालवणजवळचा काही भाग व देवबागजवळ कर्ली खाडी हे आहेत. कर्ली खाडीमधील कांदळवन CVCA Mangroves आहेत. पंचायत समिती यांना विनंती देवगड, कणकवली, मालवण, सावंतवाडी वेंगुर्ला यांना क्रमाने विनंती करेन त्यांनी मुद्दे मांडावेत.

मा. आमदार श्री. दिपक केसरकर :- Cliffs & beaches rocky area etc shown in land use features are not shown. Whether particular features that was to be mentioned give some exemption area.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

Dr. Manik please take this as one more point for consideration.

Dr. Manik :-

Survey number & villages will look in to this.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

देवबाग तळाशील या प्रतिबंधित क्षेत्रामध्ये जुनी बांधकामे व पायाभूत सुविधा यांना अनुज्ञेय करण्यात आलेले आहे.

पंचायत समिती देवगड :- नाव न सांगता प्रश्न उपस्थित केला.

काल ब-यापैकी प्रश्न मी मांडलेले आहेत. देवगड तालुक्यातील परिस्थिती पाहता एक देवबाग, तारा मुंबरी, तांबळडेग, मीठ मुंबरी या गावांना एका बाजूला खाडी व एका बाजूला समुद्र आहे तिथे आपण स्वतः येवून गावक-यांना विश्वासात घेऊन या गोष्टी नमूद कराव्यात. दुसरं high tide & low tide 15 वर्षापूर्वीची व आताची यात खूप फरक पडलेला आहे. उदाहरण दयायचं झाल तर तांबळडेगला 2 वर्ष सतत समुद्रामध्ये भूभाग गिळंकृत केला जात आहे. आताची परिस्थिती वेगळी आहे त्यामुळे लोकांना समक्ष येवून सांगावे व संभ्रम दूर करावा. दुसरा मुद्दा कांदळवन - समुद्रकिना-याची 9 गावे व खाडी किना-याची 18 गावे सीआरझेड बाधीत क्षेत्रात येत आहेत तर या ठिकाणच्या गोडया पाण्याची विहीरी खा-या झाल्या आहेत. खारभूमीच्या बंधा-याला तुमची permission लागते. ब-याच ठिकाणी त्यामुळे बंधारे नाहीत व पाणी वस्तीत घुसले आहे. घरांपर्यंत गेले आहे. त्यामुळे नळांच्या पाण्यावर अवलंबून रहावे लागतेय. प्रत्यक्ष गांवपातळीवर येवून नकाशांमध्ये high tide & low tide दाखवावा व संभ्रम दूर करावा बरेचशे नियम शिथिल झाल्यामुळे केंद्र शासनाचे अभिनंदन करण्यात येत आहे.

देवगड नगराध्यक्ष :- नगरपंचायत ही 2016 ला स्थापन झाली आहे ही CRZ-3 मध्ये आहे ते CRZ-2 मध्ये वर्ग करावे त्याप्रमाणे पारंपारिक मच्छिमार आहेत त्यांना बांधकाम व इतर सोयीसुविधामध्ये शिथिलता मिळावी ही विनंती.

पंचायत समिती देवगड :- नाव न सांगता प्रश्न उपस्थित केला

अजून एक high tide & low tideचा मुद्दा जर हवाई अंतर घेतले व प्रत्यक्ष अंतर यामध्ये तफावत असते तसेच Beach shacks & home stay govt. ने मंजूरी दिली तर अटी शर्ती शिथिल होतात परंतु आता 25 ते 30% चाकरमानी गावाला आलेले आहेत त्यांची नोकरी गेलेली आहे त्यादृष्टीने मला वाटते आमदार व खासदार साहेबांना विनंती की उद्योगांना चालना देण्याकरीता त्यांनी प्रयत्न करावेत धन्यवाद.

मालवण पंचायत समिती सभापती :-

आतापर्यंत सर्व सूचना मांडलेल्या आहेत. ब-याच बाबींवर चर्चा झालेली आहे. अधिक माहिती श्री बाबा मोंडकर देतील.

श्री. बाबा मोंडकर, टीपीटीएस संस्था तारकर्ली अध्यक्ष :-

एक विनंतीवजा सूचना लोकांच्या आग्रहास्तव काल वैगूला व मालवण येथे जनसुनावणी आयोजित करण्यात आली ही लोकांच्या विरोधामुळे स्थगित करण्यात आली आणि आम्ही लोकांचे प्रतिनिधित्व करता आता जे मुद्दे मांडले ते चर्चासत्र म्हणून घ्यावेत. आता हे जे नकाशे आहेत ते चेन्नईच्या संस्थेने 2011 च्या मॅपनुसार केलेले आहेत. परंतु 9 वर्षांमध्ये लोकांच्या राहणीमानामध्ये झालेला बदल 2011 चे नकाशे 2020 साली लागू झाले. आमच्याकडे इंच इंच बदल झाले आहेत. त्यामुळे मालवणला ते लागू करू नयेत त्यामुळे गुगल सर्व्हेक्षण योग्य पध्दतीने झालेले नाही. हा नकाशा जनतेच्या हितासाठी नसेल तर जनसुनावणी होवू नये आणि झाली तर ती आमच्यावर अन्यायकारक आहे. चेन्नईचे नकाशे बनवणारे लोक स्थानिक भाषा त्यांना अवगत नाही त्यामुळे ते कसे काय बनवू शकतात? विजयदुर्गपासून रेडीपर्यंत जो 123 कि.मी समुद्रकिनारा आहे. हा किनारा नाही. इकडे जैव विविधता का तयार झाली याचा विचार प्रशासनाने केला पाहिजे. भारतातील शिवाजी महाराजांनी बांधलेला सिंधुदुर्ग किल्ला पर्यावरणाचा विचार करता सिंधुदुर्ग किल्ल्यामुळेच जिल्ह्याला सिंधुदुर्ग हे नाव पडले आहे. त्यामुळे ही जैवविविधता निर्माण झाली त्यानंतर मालवणाचा समुद्रकिनारा अतिसंवेदनशील किनारा आहे. असा शब्द येतो तेव्हा 25000 पेक्षा मच्छीमार कुटुंबाचा विचार करतो समुद्राला आपला आई बाप मानून जपतात. तेव्हा मालवणची जैवविविधता ही आपली देणगी आहे व ते जपून आमच्या लोकांनी मच्छीमारी केली म्हणून पूर्ण भारतामध्ये Scuba diving अगदी Goa बाजूला आहे तेथे अनैसर्गिक पध्दतीने केले जाते आपल्याकडे हजारो वर्षांपूर्वीची Corals आहेत त्यांची जपणूक केलेली आहे. ही कोरल पाहण्यासाठी दिवसभरात हजारपेक्षा जास्त कुटुंबे येतात. जैव विविधतेचेच नारा लावता पण ते वाचविण्याचे काम हे मच्छीमार कुटुंबांनी केले आहे. जर नकाशा बनवताना तुम्ही टेंडर देता त्यात अटी शर्ती असतील. नकाशा किनारपट्टीवर राहणा-या लोकांचा विचार करून बनवायला हवा. केंद्र सरकारने हा पर्यटन जिल्हा म्हणून जाहीर केलेला आहे. माझे मुद्दे चुकीचे असतील तर बंद करा.

मा. खासदार श्री. विनायकजी राऊत:-

चेन्नईच्या अधिका-यांनी आपल्याला Rectify करू असे आश्वासन दिलेले आहे.

बाबा मोंडकर :- कधीपर्यंत दयायचे आहेत.

सभापती सावंतवाडी पंचायत समिती :-

विनंती आहे. माहिती दिल्याबद्दल आभार मानते. हे निकष मराठी अनुवाद दयाव. सीआरझेड बाधीत गावांना एक एक प्रत दयावी. एकूण 18 गावे बाधीत आहेत. 18 पैकी 8 गावे अशी आहेत की तेथे कोणतेही पाणी नाही, नदी नाही त्यामुळे ही गावे वगळावीत.

सातार्डा सरपंच श्री. भरत नाईक :-

नदीचे पात्र वाळू काढल्याने बदलले आहे. आराखडा देऊन सामान्य जनतेची फसवणूक करीत आहात. वारंवार विनंती करूनही तुम्ही दखल घेत नाही. वर सुनावणी घेत आहात. जनतेला विचारात घेऊन निर्णय घ्यावा.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट अॅथोरिटी :-

मराठीमध्ये अधिसूचना एमसीझेडएमए च्या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

सभापती मॅडम :- नाव न सांगता प्रश्न उपस्थित केला

जागेवर सर्व्हे व्हावा. सरपंच वगैरे असतील त्यांना घेऊन सर्व्हे करावा.

मा. खासदार श्री. विनायकजी राऊत:-

सभापती महोदया, चेन्नईचे अधिकारी Rectify करणार आहेत त्यांना सर्व्हे नंबर व गावांची नावे द्या ते त्यावर कार्यवाही करतील.

वेंगूर्ला पंचायत समिती सभापती श्रीम. अनुश्री कांबळे :-

मूठ व असुलेचे मॅपींग चुकीच्या पध्दतीने केले आहेत. हे सीआरझेड मधून वगळण्यात यावे ही विनंती आहे. यामध्ये high tide line मूळ खाडीपात्र सोडून करण्यात आले आहे ते CRZ-3 हे चुकीच्या पध्दतीने दर्शविले आहे ते No development Zone मधून वगळावे ही विनंती.

नगराध्यक्ष वेंगूर्ला व प्रतिनिधी योगेश :-

आताच्या प्लॅनमध्ये ब-याच शिथिलता दिलेल्या आहेत. त्याबद्दल केंद्र सरकारचे अभिनंदन. लोकांना घर बांधायला, घर दुरुस्ती करायला स्थानिक पातळीवर परवानगी मिळेल ही चांगली गोष्ट आहे. 0 ते 200 मीटरमध्ये जी मच्छीमारांची घरे आहेत यांच्या दुरुस्तीबाबत निर्णय झालेला नाही तो निर्णय झाला असल्यास आम्हाला कळवावा. केसरकर साहेबांनी सांगितल्याप्रमाणे दोन घरामध्ये अंतर कमी असल्याने त्यांना वरती एक मजला वाढवायची परवानगी महसूल खात्याने दिली तर बरे होईल. त्या नियमांत स्पष्ट उल्लेख केला तर महसूल खाते त्रुटी काढत बसणार नाही व मच्छीमार लोकांना न्याय मिळेल. वेंगूर्ला शहराबद्दल बोलायचं झालं तर नगरपालिकेचा एक खेकडा प्रकल्प आहे व तो मांडवी नदीच्याच बाजूला आहे त्याची नोंद व्हावी ही विनंती आहे. वेंगूर्लामध्ये नाईक हाऊसच्या बाजूला मोकळी जागा आहे तो पठार आहे. Tourism च्या दृष्टीने उत्तम जागा आहे ती जागा मॅपींग करता CRZ-2 मध्ये दाखविली आहे. हवाई मॅपींग केलेले आहे. त्याचा पर्यटनाच्या दृष्टीने वापर होऊ शकतो त्याचा विचार व्हावा. संपूर्ण शहरातून जाणारा नाला आहे. तो खाडी क्षेत्र म्हणून दाखविला आहे. प्रत्यक्ष जागेवर खात्री केल्यास लक्षात येईल. त्यामध्ये खूप कमी

प्रमाणावर खारे पाणी येते. फेब्रुवारीपर्यंत गोडपाणी असतं व मार्च, एप्रिलमध्ये तो कोरडाच असतो त्यामुळे त्याचा उल्लेख नाला म्हणून व्हावा धन्यवाद.

सरपंच प्रतिनिधी :-

शेतकरी आहे बरेचसे मुद्दे आमदार व खासदार महोदयांनी मांडलेले आहेत. आमच्या गावच्या 14 हरकती आहेत. **कोचरा** गावचा विचार करता मूळ खाडीपात्र सोडून high tide line मारलेली आहे. त्यामध्ये शेती बागायती, घरे पाणवट्याची जमिनीमध्ये त्यामुळे Non development जागा नाही. त्या Non development जागेमध्ये action होऊ शकेल का? दुसरी गोष्ट मत्स्यशेती उदरनिर्वाहासाठी आहे. खाडीचं पाणी घेतलं जाते. मा. दिपक केसरकर व खासदार महोदय यांनी सर्व मुद्दे मांडलेले आहेत त्यांचा विचार व्हावा ही विनंती.

मालवण नगराध्यक्ष :-

25 तारीखला आम्ही निवेदन दिलेले आहे. Residential प्रमाणेच Commercial activity ला पण सीआरझेड क्षेत्रात शिथिलता मिळावी त्यामुळे आम्हाला फायदा होणार आहे. व निवेदन दिले आहे त्याचा विचार व्हावा ही विनंती.

वेंगूर्ला पंचायत समिती :- नाव न सांगता प्रश्न उपस्थित केला

उभादांडा माझा गांव आहे. पर्यटनाच्या दृष्टीने वाळूच्या टेकड्या सपाट केले जाणार आहेत. Development होताना हे बंदर असल्याने काही अडचणी येणार का याबाबत स्पष्टीकरण मिळावे, ही विनंती.

डॉ. शिंदीकर :-

मुद्दा महत्वाचा आहे. पर्यावरणाच्या दृष्टीने केवड्याची बने असतील, वाळूच्या टेकड्या (टेंबे) असतील याद्वारे किनारपट्टीचे संरक्षण होते. कांदळवन ही सुध्दा निसर्गाने उभी केलेली भिंत आहे. आपल्या संरक्षणाकरीता पूर्ण गावाभोवती भिंत बांधणे हा याच्यासाठी इलाज नाही. त्याऐवजी पर्यावरण स्नेही वनस्पतींची लागवड करून व soft alternative म्हणजेच विशेष गवतांची लागवड करून किना-यांचं संरक्षण करणे यासाठी मंजूरी आपण देत असतो.

मा. खासदार श्री. विनायकजी राऊत :-

सुरुच्या झाडांची लागवड हा सुध्दा एक प्रभावी पर्याय आहे. वेंगूर्ला 50 मीटरमध्ये सपाटीकरण होणार आहे. उभादांडा येथे दोन्ही बाजूने सागरी बंधारे आहेत. तिथे आता समुद्राचे पाणी आत यायला लागलंय. बंधारे वाहून गेले आहेत याचा गांभीर्याने विचार व्हावा.

कुडाळ पंचायत समिती :-

कोणीही नागरिक उपस्थित नाही.

कणकवली पंचायत समिती :-

कोणीही नागरिक उपस्थित नाही. बीडीओ उपस्थित आहेत.

महेंद्र पराडकर मालवण:-

50 मीटरमध्ये मच्छिमारांची घरे आहेत व ती 1991 पूर्वीची त्यांना permission मिळणार का?

मा. आमदार श्री राजन तेली :-

एकच मुद्दा 300 स्केअर मीटरच्या बांधकामाचा मुद्दा याबद्दल Town planning ला माहिती नसते त्यामुळे Collector Office व Town planning यांच्याकडे ही सविस्तर माहिती अद्यावत पाहिजे.

श्री. रुपेश महाले, प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र कोस्टल झोन मॅनेजमेंट ॲथोरिटी :-

2019 च्या अधिसूचनेनुसार हा आराखडा अंतिम होणे जरूरी आहे. हा आराखडा अंतिम झाल्यानंतर ही अधिसूचना लागू होईल व सर्वाना communicate करता येईल. आजच्या तारखेला ती लागू नाही.

कुडाळ पंचायत समिती :- नाव न सांगता प्रश्न उपस्थित केला

कुडाळ तालुक्यातील गावे काहीही संबंध नसताना सीआरझेड मध्ये दाखविलेले आहेत. जागेवर जाऊन पाहणी केलेली नाही. पहिला मुद्दा या संस्थेने प्रत्येक गावाला भेट देऊन प्रत्यक्ष पाहणी करून आराखडा तयार करावा त्याच्या मराठी प्रती आम्हाला द्याव्यात व त्यानंतर प्रत्यक्षातील जनसुनावणीचे आयोजन करावे. जेणेकरून लोकांना आक्षेप, मुद्दे मांडता येतील अन्यथा ते सामान्य नागरिकांवर लादल्यासारखे होईल. दुसरा मुद्दा खाडी किनारी व नदी किनारी जी गावे होती तेथील धूप प्रतिबंधक झाडी तुटून गेलेली आहे त्यामुळे आराखडयामध्ये तो प्रवाह समाविष्ट व्हावा ही आमची विनंती आहे.

मा. आमदार श्री. दिपक केसरकर :-

हा plan final होणार नाही तोपर्यंत आपल्याला फायदे मिळणार नाहीत त्यामुळे प्रशासनाला सहकार्य करणे हे आपल्या हिताचे आहे. नवीन ज्या सवलती आहेत. एकेका ग्रामपंचायतीचे चार चार भाग झालेले आहेत त्यामुळे त्यांना त्याचा लाभ होत नाही त्यामुळे हा मुद्दा confirm करा त्यामुळे revenue villages केलेले आहेत ते फक्त Tax collection च्या दृष्टीने महसूल विभागाने केलेले आहेत. या मुद्दयाचे स्पष्टीकरण व्हावे. ग्रामपंचायतीची लोकसंख्या गृहीत धरली पाहिजे. चेन्नईची जी एजन्सी आहे. त्यांनी Topography आहे ती land use सह आताच दाखविले पाहिजे. वेंगूर्याचे Rest house, Rock वर आहे. लोकांना त्याचा फायदा घेता येत नाही. सिंधुदुर्ग जिल्हयाचा हा विचार व्हावा.

मा. खासदार श्री. विनायकजी राऊत :-

सर्वानी चांगली माहिती दिली. परंतु तुम्ही जनतेला आश्वासित करा की प्रत्येक गावांतून ज्या सूचना आलेल्या आहेत त्याचा गांभीर्याने विचार करू. चेन्नईच्या प्रतिनिधींनी आश्वासन दिले आहे. We will rectify.

Dr. Manik :-

If this is issue in map we together revise it & it will be as per notification. We look at this village, Survey No. if it is required to change, we will change it & give recommendation to technical committee.

मा. खासदार श्री. विनायकजी राऊत :-

या मॅप मध्ये ज्या काही चुका झाल्या असतील त्या दुरुस्त कराव्यात.

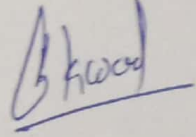
डॉ. शिंदीकर :- सगळ्यांना धन्यवाद. सर्वांनी महत्वपूर्ण व अभ्यासपूर्ण सूचना केलेल्या आहेत. हे आयोजन करण्यासाठी जिल्हाधिकारी कार्यालय, सिंधुदुर्ग व म.प्र.नि. मंडळ यांनी मेहनत घेतली आहे. ही चर्चा अतिशय सकारात्मक झाली. अभ्यासपूर्ण मुद्दे मांडले गेले. डॉ. माणिक हेही उपस्थित आहेत. त्यांनी बदल करण्याकरीता संमती दाखविलेली आहे. मला सहभागी व्हायला मिळाले. आपल्याला ही अधिसूचना अधिक उपयोगी कशी होईल याची प्रशासनाच्या माध्यमातून आम्ही प्रयत्न करू. ही सुनावणी संपन्न झाली असे जाहीर करतो सर्वांचे मनापासून धन्यवाद.

(के. मंजुलक्ष्मी)

अध्यक्ष तथा

जिल्हा दंडाधिकारी सिंधुदुर्ग

प्रत:-.....सर्व संबंधितांना माहितीकरिता

(इंदिरा ता. गायकवाड)

समन्वयक तथा

उप प्रादेशिक अधिकारी,

म.प्र.नि. मंडळ, रत्नागिरी